

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

**ΤΕΙ
ΠΕΙΡΑΙΑ**

ΣΑΡΑΦΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ

**Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΟΡΟΣ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ**

Διπλωματική Εργασία για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

Πειραιάς, 2012

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ**

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ**

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

**ΤΕΙ
ΠΕΙΡΑΙΑ**

ΣΑΡΑΦΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ

**Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΟΡΟΣ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ**

Επιβλέπων Καθηγητής:

Καθηγητής, Θεόδωρος Σακελλαρόπουλος

Μελέτη για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

Πειραιάς, 2012

**UNIVERSITY OF
PEIRAEUS**

POSTGRADUATE PROGRAMME

HEALTH MANAGEMENT

**TEI OF
PEIRAEUS**

SARAFIDOU MARIA

**SOCIAL SECURITY IN THE MEDIA SECTOR-GREECE
FUNDING, CHALLENGES & PROSPECTS**

Supervisor Professor:

Dr. Theodoros Sakellariopoulos

Study on the acquisition
M.Sc.

PEIRAEUS, 2012

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω κατ' αρχήν ιδιαίτερα τον κ. Θεόδωρο Σακελλαρόπουλο καθηγητή του Πάντειου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, συνεργάτη του Μ.Π.Σ. Διοίκηση της Υγείας και επιβλέποντα της διπλωματικής μου εργασίας για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε με την επιλογή και την ανάθεση του συγκεκριμένου θέματος.

Στη διάρκεια της διπλωματικής εργασίας συνεργάστηκα στενά με τον Πρόεδρο του Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε. Κω Κων/νο Τσουπαρόπουλο και την Γενική Διευθύντρια του Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε. Κα Ευτυχία Κόντου-Γαλιατσάτου. Τους ευχαριστώ θερμά για την βοήθεια και την συνεργασία τους.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τους Προϊσταμένους των Τμημάτων Ασφάλισης-Παροχών, οι οποίοι συνέβαλαν, στη συλλογή των πληροφοριών που αφορούν ένα μεγάλο τμήμα της διπλωματικής μου εργασίας. Επίσης, τους συναδέλφους στο Τμήμα Πληροφορικής και ιδιαίτερα τον Προϊστάμενο κ. Παναγιώτη Πετρόπουλο.

Τέλος, ευχαριστώ θερμά τους συναδέλφους Μ. Αγγελίδου, Μ. Παπαδοπούλου, Η. Σιδηρόπουλο και Κ. Παπαδημητρίου καθώς και τα παιδιά μου Κωνσταντίνο και Άγγελο για την αμέριστη συμπαράσταση και τεράστια υπομονή που έδειξαν, κατά την εκπόνηση της διπλωματικής μου εργασίας και καθ' όλη την διάρκεια του μεταπτυχιακού προγράμματος.

Μαρία Σαραφίδου

Πειραιάς 2012

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία αφορά την κοινωνική ασφάλιση στον κλάδο του Τύπου στην Ελλάδα, την εξέλιξη των επιμέρους Ταμείων ως και την δημιουργία και σύσταση του Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε με τον Νόμο 3655/2008.

Τα ζητήματα που αναλύονται αφορούν την αναγκαιότητα της σύστασης των Ταμείων για καλύψεις ασφάλισης, ασθένειας, ανεργίας, σύνταξης-κύριας και επικουρικής, καθώς και χορήγησης εφάπαξ παροχών καθώς και τις προϋποθέσεις χορήγησής τους. Την εξέλιξή τους στην διάρκεια του χρόνου, μέσα από τις συγκεκριμένες κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις του ελλαδικού χώρου. Την νομοθετική θέσπιση του κοινωνικού πόρου που ονομάζεται “αγγελιόσημο” και επιμερίζεται σε όλους τους πρώην κλάδους και νυν τομείς ασφάλισης των εργαζομένων στα Μ.Μ.Ε. και στις συνδικαλιστικές ενώσεις των ασφαλισμένων του. Την συμβολή του όχι μόνο στην βιωσιμότητα αλλά και στην διαχρονική στήριξη, οικονομική αυτοτέλεια, αυτονομία και ευρωστία του συγκεκριμένου Ταμείου καθώς και την σημαντική συνεισφορά στο χαρακτηρισμό του ως “ευγενές”.

Θα αναλύσουμε την ελληνική πραγματικότητα στον συγκεκριμένο κλάδο, λαμβάνοντας υπόψη την αλματώδη τεχνολογική εξέλιξη και πρόοδο σε παγκόσμιο επίπεδο του χώρου των Μ.Μ.Ε. Επίσης, θα αναφερθούμε στην εξάπλωση του διαδικτύου, την άμεση πληροφόρηση που αυτό προσφέρει καθώς και την διασφάλιση των δικαιωμάτων αυτών που εργάζονται στον χώρο αυτό. Τις επιδράσεις και συνέπειες που αυτό έχει επιφέρει σε όλο το κοινωνικο-ασφαλιστικό φάσμα στον Κλάδο του Τύπου. Τις προοπτικές που παρουσιάζονται καθώς και την δυναμική που διαμορφώνεται για τους εργαζόμενους του κλάδου μετά τις ευρωπαϊκές και παγκόσμιες εξελίξεις στον οικονομικο-κοινωνικό τομέα.

ΠΤ

Social security in the media sector-Greece

Funding, Challenges & Prospects

Postgraduate student: Sarafidou Maria

Graduate Thesis Submitted for the Degree “Master in Health Management” University of Piraeus- TEI of Piraeus, Greece.

Supervisor: Dr Sakellariopoulos Theodoros

ABSTRACT

The present dissertation discusses the issue of social security in the Greek Media landscape and more specifically the integration of the previously independent severance funds into a single fund (E.T.A.P.-M.M.E.) under the 3655/2008 law.

The issues discussed are referring to the rationale of establishing the aforementioned funds (covering insurance, illness, unemployment, pension-main/auxiliary & one-off social supply needs) and their evolution throughout the socio-economic framework in Greece. Moreover, there is a special reference to the duty imposed on advertising spending, the revenues of which are being allocated to all media-related severance funds and unions, safeguarding the sustainable financial independence of the abovementioned institutions.

Moreover, there is a thorough analysis of the Greek media social security various aspects, taking into account numerous key parameters such as the advertising spending slowdown and the rapid expansion of the online media with regards to the legal status and the professional rights of the people employed in this newly-born media sector.

ΠΑΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ.....	3
ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ.....	3
Ιστορική εξέλιξη του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα	
1.1 Η περίοδος γέννησης του θεσμού της Κοινωνικής Ασφάλισης.....	3
1.2 Η περίοδος εδραίωσης του θεσμού της Κοινωνικής Ασφάλισης και η θεμελίωση του ΙΚΑ.....	5
1.3 Η περίοδος της σταδιακής επέκτασης του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα.....	8
1.4 Η περίοδος ολοκλήρωσης της επέκτασης και της αντιμετώπισης των πρώτων προβλημάτων ωρίμανσης του θεσμού.....	10
1.5 Η περίοδος των παρεμβάσεων.....	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ.....	16
Η Κοινωνική ασφάλιση στον κλάδο του Τύπου στην Ελλάδα	
2.1 τ. Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ.....	16
2.1.1 Κλάδος Σύνταξης.....	16
2.1.2 Κλάδος Ιδιοκτητών.....	19
2.1.3 Ειδικός Λογαριασμός Ανεργίας.....	20
2.2 τ. Τ.Α.Ι.Σ.Υ.Τ.....	23
2.2.1 Κλάδος Σύνταξης.....	23
2.3 τ. Τ.Α.Τ.Τ.Α.....	26
2.3.1 Κλάδος Σύνταξης.....	26
2.3.2 Κλάδος Ανεργίας.....	29
2.4 τ. Τ.Σ.Ε.Υ.Π.....	30
2.4.1 Κλάδος Σύνταξης.....	30
2.5 τ. Τ.Σ.Ε.Υ.Π.Θ.....	32
2.5.1 Κλάδος Σύνταξης.....	32

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ.....	35
3.1 Ν.3655/2008-Οι ρυθμίσεις που αφορούν τα Ταμεία του Τύπου.....	35
3.2 ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΗΣ ΕΝΟΠΙΟΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ..	38
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ.....	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ.....	41
1.1 Κοινωνικός πόρος: ΑΓΓΕΛΙΟΣΗΜΟ.....	41
1.1.1 Η ιστορία του και η νομοθεσία γύρω από το αγγελιόσημο.....	41
1.1.2 Τι είναι όμως το αγγελιόσημο.....	43
1.1.3 Η διαδικασία.....	44
1.2 ΚΡΙΤΙΚΗ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΓΕΛΙΟΣΗΜΟ.....	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ.....	55
Προοπτικές των Ταμείων Τύπου στον ελλαδικό χώρο.....	55
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	60
ΠΗΓΕΣ.....	62
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	63

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΤΗ

ΠΙΝΑΚΕΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: τ.ΤΣΠΕΑΘ - Κλάδος Κύριας Σύνταξης-Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος.....	18
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: τ.ΤΣΠΕΑΘ-Κλάδος Ιδιοκτητών-Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος.....	20
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: τ.ΤΣΠΕΑΘ-Ειδικός λογαριασμός ανεργίας-Διάρκεια Επιδότησης Ανεργίας.....	21
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: τ.ΤΑΙΣΥΤ-Κλάδος Κύριας Σύνταξης-Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος.....	24
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: τ.ΤΑΙΣΥΤ-Κλάδος Κύριας Σύνταξης-Φωτορεπόρτερ-Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος.....	25
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: τ.ΤΑΙΣΥΤ-Κλάδος Κύριας Σύνταξης-Ανταποκριτές Ξένου Τύπου-Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος	25
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: τ.ΤΑΤΤΑ-Κλάδος Κύριας Σύνταξης-Τεχνικοί Τύπου-Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος.....	28
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: τ.ΤΣΕΥΠ-Κλάδος Κύριας Σύνταξης-Εφημεριδοπώλες και Υπάλληλοι Πρακτορείων-Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος.....	32
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: τ.ΤΣΕΥΠΘ-Κλάδος Κύριας Σύνταξης-Εφημεριδοπώλες και Υπάλληλοι Πρακτορείων-Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος.....	34
ΠΙΝ. -ΓΡΑΦΗΜΑ 10:Ποσά αγγελιοσήμου ανά έτος (1996-2009),ΕΔΕΕ,2010.....	48
ΠΙΝΑΚΑΣ 11: Συγκριτικός πίνακας εισπράξεων αγγελιοσήμου(2008-2011),ΕΤΑΠ-ΜΜΕ.....	51
ΠΙΝΑΚΑΣ 12: Συγκριτικός πίνακας εισπράξεων αγγελιοσήμου(2009-2011),ΕΤΑΠ-ΜΜΕ.....	51

ΠΑΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο θεσμός της κοινωνικής ασφάλισης αποτελεί, όπως είναι γνωστό, βασικό μοχλό «παραγωγής» και υλοποίησης των επιδιώξεων του σύγχρονου κοινωνικού κράτους πρόνοιας.

Πρόκειται για ένα θεσμό που προσέλαβε την παρούσα μορφή του μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, με την αναγνώριση του ευρύτερου κοινωνικού ρόλου του κράτους και την έμφαση της οικονομικής πολιτικής προς αναδιανεμητικούς στόχους.

Η κοινωνική ασφάλιση επιτελεί τις πολλαπλές λειτουργίες της με μια γιγαντιαία κλίμακα μετατόπιση της αγοραστικής δύναμης από τον οικονομικά ενεργό στον μη ενεργό πληθυσμό, από τους υγιείς στους ασθενείς, από τους εύπορους στους εισοδηματικά ασθενέστερους¹.

Το δικαίωμα ασφαλιστικής προστασίας, κατοχυρωμένο και συνταγματικά, υλοποιείται με διαφορετικό τρόπο σε κάθε χώρα, και αντανακλά την παράδοση, το επίπεδο ανάπτυξης, την πολιτική και οικονομική κουλτούρα της. Παρά τις διαφορές όμως στην κοινωνική και οικονομική οργάνωση των χωρών, παρατηρείται μια σύγκλιση ως προς τους τελικούς στόχους και τις ευρύτερες επιδιώξεις.

Η έννοια της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα αντιστοιχεί στον κύριο στόχο του εθνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας, ο οποίος εξυπηρετείται μέσω τριών συστημάτων: του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης για την προστασία των εργαζομένων, του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας για την φροντίδα των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης και του εθνικού συστήματος υγείας για την κάλυψη όλων των ατόμων που διαμένουν στην Ελληνική επικράτεια. Από διοικητική άποψη συντονίζεται και εποπτεύεται κατά κύριο λόγο από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ενώ τα συστήματα υγείας και πρόνοιας συντονίζονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Ειδικότερα, στον κλάδο των εργαζομένων στα Μ.Μ.Ε. συστάθηκαν τέσσερα ασφαλιστικά ταμεία. Αρχικά συστάθηκε το Ταμείο Εφημεριδοπωλών Αθήνας το 1929, στη συνέχεια το Ταμείο Τεχνικών Τύπου το 1934, το Ταμείο Εφημεριδοπωλών Θεσσαλονίκης το 1937, το Ταμείο Συντακτών και Προσωπικού Εφημερίδων το 19 και το Ταμείο Ιδιοκτητών, Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου, το 1940. Αυτά καλύπτουν όλους τους εργαζόμενους στον αναφερόμενο κλάδο για ασφάλιση, ασθένεια, ανεργία, σύνταξη, κύρια και επικουρική, καθώς και για την χορήγηση εφάπαξ παροχής λόγω αποχωρήσεως

---

¹ Κοντιάδης Ι. Ξενοφών, Συνταγματικές Εγγυήσεις και Θεσμική οργάνωση του συστήματος κοινωνικής Ασφάλειας, Αθήνα, -Κομοτηνή 2004, σελ. 196.

ή συνταξιοδότησης. Σχεδόν ταυτόχρονα νομοθετήθηκε κοινωνικός πόρος στήριξης και ενίσχυσης των ανωτέρω Ταμείων «το αγγελιόσημο», με συνεχείς και αλληπάλληλες επεκτάσεις επί όλων των διαφημίσεων και δημοσιευμάτων και σε κάθε μορφής κυκλοφορούντα έντυπα, ο οποίος και επεκτάθηκε και στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα.

Η κοινωνική ασφάλιση αποτέλεσε επί σειρά ετών θεμελιώδη λίθο του κράτους πρόνοιας, όποια μορφή και αν έλαβε αυτό στις αναπτυγμένες χώρες της Ευρώπης. Κατά συνέπεια, ο μετασχηματισμός του κράτους πρόνοιας προς την κατεύθυνση του περιορισμού των δικαιωμάτων, που συντελείται σήμερα σε όλα σχεδόν τα ευρωπαϊκά κράτη, συμπεριλαμβανομένου και της Ελλάδας, συμπαρασύρει και το θεσμό της κοινωνικής ασφάλισης².

Έτσι, στο πλαίσιο των γενικότερων κοινωνικο-οικονομικών αλλαγών που συντελούνται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, ο θεσμός της κοινωνικής ασφάλισης τείνει να ακολουθήσει αυτές τις αλλαγές.

Με τον Νόμο 3655/2008 επιχειρήθηκε η υλοποίηση μιας στρατηγικής ενοποιήσεων των ασφαλιστικών ταμείων με στόχο τον οργανωτικό περιορισμό και τη λειτουργική αποτελεσματικότητά τους. Μεταξύ αυτών, με το άρθρο 39 συστάθηκε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε.), το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία επικεντρώνεται στη διερεύνηση ζητημάτων κοινωνικής ασφάλισης στον κλάδο του Τύπου στην Ελλάδα. Η εξέλιξη τους διαχρονικά μετά από την διάδοση του διαδικτύου, την αμεσότητα στην πληροφόρηση που αυτό προσφέρει, την μείωση των θέσεων που έχει επιφέρει καθώς και την ανεργία που μαστίζει τον κλάδο ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης . Τις προοπτικές που παρέχονται στο μέλλον, την κάλυψη των πραγματικών κοινωνικο-οικονομικών αναγκών με στόχο πάντα την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του συστήματος. Την κριτική που έχουν δεχτεί τα αναφερόμενα Ταμεία για την διαφύλαξη αυτού του κοινωνικού πόρου, την διεκδίκηση της επέκτασης και επιβολής του στην διαφήμιση σε ιστοσελίδες ή πύλες του διαδικτύου που διατηρούν εφημερίδες, τηλεοπτικοί, ραδιοφωνικοί σταθμοί, περιοδικά και webτηλεοράσεις ή ραδιόφωνα καθώς και την ασφάλιση των εργαζομένων σε αυτόν τον χώρο.

---

² Χλέτσος Μιχάλης, Κοινωνική Ασφάλιση: Μετασχηματισμός ή αντικατάσταση, Αθήνα (Περιοδικό Ουτοπία, τεύχος 3), 1998

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Ιστορική εξέλιξη του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα

Λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά του ελληνικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, διακρίνουμε την ιστορική εξέλιξή του σε πέντε περιόδους που οριοθετούνται ως εξής³:

- 1) **Η περίοδος γέννησης του θεσμού:** από τη δημιουργία του νέου ελληνικού κράτους έως και την πρώτη δεκαετία του 20^{ου} αιώνα, με τη γέννηση των πρώτων Ταμείων αλληλοβοήθειας και τη σταδιακή διεύρυνση του αριθμού τους.
- 2) **Η περίοδος εδραίωσης του θεσμού και θεμελίωσης του ΙΚΑ:** από τις αρχές της δεύτερης δεκαετίας του 20^{ου} αιώνα έως και την απελευθέρωση το 1944.
- 3) **Η περίοδος σταδιακής επέκτασης του θεσμού:** από το 1944 έως και τη μεταπολίτευση το 1974.
- 4) **Η περίοδος ολοκλήρωσης της επέκτασης και αντιμετώπισης των πρώτων προβλημάτων ωρίμανσης του θεσμού:** από τη μεταπολίτευση έως και το 1989.
- 5) **Η περίοδος των παρεμβάσεων:** από το 1990 έως σήμερα.

1.1 Η περίοδος γέννησης του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης

Πριν από τη σύσταση του νεοελληνικού κράτους, κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας, λόγω των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών που επικρατούσαν, η εξάρτηση από την οικογένεια έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο στην κάλυψη των κοινωνικών αναγκών. Σε περιπτώσεις όπου οι ανάγκες ενός ατόμου δεν μπορούσαν να καλυφθούν από την οικογένειά του, συνέδραμε η κοινότητα. Η οργανωμένη φιλανθρωπία ήταν περιορισμένη μιας και όσοι είχαν οικονομική άνεση προτιμούσαν να συνδράμουν τον αγώνα για την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό⁴.

Μετά την απελευθέρωση, η Ελλάδα, προσπαθεί να οργανώσει την παραγωγική της βάση δημιουργώντας τις αναγκαίες υποδομές. Έτσι, η κοινωνική πολιτική περνάει σε

³ Θεοδωρουλάκης Μενέλαος (Διδ. Διατριβή) Οι εξωτερικοί παράγοντες της κρίσης της Κοιν. Ασφάλισης, οι επιδράσεις τους και οι εναλλακτικές πολιτικές αντιμετώπισής τους, Αθήνα 2008, σελ. 203-204.

⁴ Τσαλίκης Γιώργος, Η θεμελίωση της Κοιν. Ασφάλισης στην Ελλάδα, Αθήνα (Εκδ. Παπαζήση), 2008, σελ. 26-27.

δεύτερη μοίρα προς όφελος της αναπτυξιακής πολιτικής με τους πενιχρούς πόρους της εποχής.⁵

Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα πρωτοεμφανίζεται ως θεσμός με το διάταγμα της 15^{ης} Δεκεμβρίου 1836, με το οποίο συστάθηκε το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ), που όμως άρχισε να λειτουργεί από το 1861.

Από το 1851 έως το 1856 έχουμε τη δημιουργία αλληλοβοηθητικών ταμείων για τους στρατιωτικούς και για τους δικαστικούς (1851), για τις χήρες και τα ορφανά των αξιωματικών του στρατού (1853), για τους δασκάλους (1855) και τέλος για τις χήρες και τα ορφανά των αξιωματικών του ναυτικού (1856). Τα περισσότερα από αυτά τα μέτρα δεν εφαρμόστηκαν σχεδόν ποτέ, με εξαίρεση μόνον κάποιες παροχές επί προσωπικής βάσης, οι οποίες είχαν να κάνουν με προσωπικές επιρροές, μεσάζοντες κλπ.⁶

Το 1861 δημιουργείται το μετοχικό ταμείο των δημοσίων υπαλλήλων και το 1867 το ταμείο για τους υπαλλήλους της Εθνικής Τράπεζας⁷.

Στα χρόνια που ακολούθησαν, η παγκόσμια οικονομική ύφεση της περιόδου 1873-1896, επηρέασε και την ελληνική οικονομία. Επιπλέον, η χώρα μας είχε να αντιμετωπίσει και τα προβλήματα που προήλθαν από την επέκταση της χώρας και την προσθήκη των κατοίκων από τις περιοχές των Ιόνιων Νήσων, της Θεσσαλίας και της Αρτας (1864-1881).⁸

Τα γεγονότα αυτά οδήγησαν τον Χαρίλαο Τρικούπη, να λάβει μέτρα που στόχευαν στη δημιουργία υποδομών και τη βελτίωση της οικονομικής θέσης της Ελλάδας με στόχο την αύξηση των εσόδων. Έτσι η πολιτική αυτή, οδήγησε στον απαραίτητο εκσυγχρονισμό και συνέβαλε στην εκβιομηχάνιση, μέσω των υποδομών που δημιουργήθηκαν. Με τη δημιουργία των νέων βιομηχανικών επιχειρήσεων (όπως αλευρόμυλοι, βυρσοδεψία, ναυπηγεία, σιδηρουργία κλπ.), δημιουργήθηκε και μια νέα εργατική τάξη που χαρακτηρίζονταν από ασυνέχεια επαγγελματικής απασχόλησης και εποχικό χαρακτήρα. Η σταδιακή ανάπτυξη της βιομηχανίας, και η αύξηση της εργατικής τάξης οδήγησαν σε σταδιακούς κοινωνικούς μετασχηματισμούς και σιγά - σιγά έκαναν την πρόωμη εμφάνισή τους τα εργατικά συνδικάτα με πρώτο αυτό της Σύρου το 1879,

---

⁵ Θεοδωρουλάκης Μενέλαος (Διδ. Διατριβή) Οι εξωτερικοί παράγοντες της κρίσης της Κοιν. Ασφάλισης, οι επιδράσεις τους και οι εναλλακτικές πολιτικές αντιμετώπισής τους, Αθήνα 2008, σελ. 203-204.

⁶ Θεοδωρουλάκης Μενέλαος (Διδ. Διατριβή) Οι εξωτερικοί παράγοντες της κρίσης της Κοιν. Ασφάλισης, οι επιδράσεις τους και οι εναλλακτικές πολιτικές αντιμετώπισής τους, Αθήνα 2008, σελ. 207.

⁷ Πετρούλας Π., Ρομπόλης Σ., Ξυδέας Ε., Χλέτσος Μ., Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα, η περίπτωση του ΙΚΑ, Αθήνα 1993, σελ. 17-19, (ΙΝΕ ΓΣΕΕ)

⁸ Ζουμπουλάκης Μ., Θεσμοί και μεταβολές στην ελληνική οικονομία, Αθήνα (εκδ. Πατάκη) 2008, σελ. 28-31

από τους εργάτες ξύλου των ναυπηγείων. Έτσι, το 1893 έχουμε την πρώτη οργανωμένη συγκέντρωση στην απεργία της Εργατικής Πρωτομαγιάς, όπου διατυπώθηκε και το κύριο αίτημα για κοινωνική προστασία και ασφάλιση καθώς και το αίτημα για θεσμοθέτηση ασφάλισης ατυχήματος υπό τον Σταύρο Καλλέργη⁹.

Το 1861, ο νόμος περί μεταλλείων (άρθρο 31) προέβλεπε την ίδρυση ασφαλιστικού ταμείου για τους εργάτες των μεταλλείων. Η εφαρμογή του νόμου άρχισε το 1882 ενώ η ασφάλιση των εργατών στα μεταλλεία άρχισε ουσιαστικά το 1901¹⁰.

Προς το τέλος της περιόδου, ύστερα από μια σειρά απεργιών έχουμε την ίδρυση του Ταμείου Συντάξεως των Σιδηροδρομικών Πειραιώς – Αθηνών – Πελοποννήσου το 1907 καθώς και των Θεσσαλικών Σιδηροδρομικών και των Σιδηροδρομικών Βορειοδυτικής Ελλάδας το 1908 που ήταν και από τα πιο οργανωμένα που λειτουργούσαν την περίοδο εκείνη στην Ελλάδα¹¹.

Με την αλλαγή στο πολιτικό σκηνικό της χώρας, και την ανάληψη της κυβέρνησης από τον Ελευθέριο Βενιζέλο μετά το Κίνημα στο Γουδί το 1909, διαμορφώνεται ένα πλαίσιο κοινωνικής πολιτικής στην Ελλάδα. Το κόμμα των Φιλελευθέρων υλοποίησε μια σειρά μεταρρυθμίσεων στο χώρο της κοινωνικής ασφάλισης και της εργασίας που αφορούσαν ώρες εργασίας, ασφάλεια εργαζομένων, συνθήκες υγιεινής κλπ., παρά την αντίδραση των εργοδοτών, τα επιχειρήματα των οποίων αντέκρουσε ο Γ. Παπανδρέου, επισημαίνοντας ότι το κράτος είχε την «ηθική» υποχρέωση να παρέμβει και να προστατέψει τους αναξιοπαθούντες «άσχετα με τον αριθμό τους»¹².

1.2 Η περίοδος εδραίωσης του θεσμού της Κοινωνικής Ασφάλισης και η θεμελίωση του ΙΚΑ

Με το Σύνταγμα του 1911 ο Ελ. Βενιζέλος προχωράει σε μία σειρά από κοινωνικές μεταρρυθμίσεις και θεμελιώνει το «Κράτος Δικαίου», ώστε οι φορείς και τα όργανα της κρατικής εξουσίας να ενεργούν πάντοτε σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους νόμους.

Το ίδιο έτος ιδρύεται το Σοσιαλιστικό Κέντρο Αθηνών, η πρώτη πολιτική νεολαία στην Ελλάδα, της οποίας το καταστατικό (άρθρο 29) θέτει ως ζήτημα τη δημιουργία

⁹ Θεοδωρουλάκης Μενέλαος, σελ. 210-213.

¹⁰ Πετρούλας Π., Ρομπόλης Σ., Ξυδέας Ε., Χλέτσος Μ., Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα, η περίπτωση του ΙΚΑ, Αθήνα 1993, (ΙΝΕ ΓΣΕΕ), σελ. 19

¹¹ Τσαλίκης Γιώργος, Η θεμελίωση της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα, Αθήνα, (Εκδ. Παπαζήση), 2008, σελ. 59-68

¹² Τσαλίκης Γιώργος, όπου και πριν, σελ. 64-65

Εθνικής Ασφάλειας για την αντιμετώπιση της ασθένειας, των ατυχημάτων, της ανικανότητας, των γηρατειών και της ανεργίας¹³.

Το 1915 ψηφίζεται ο Νόμος 551/1915 «Περί ευθύνης προς αποζημιώσεων των εξ ατυχήματος παθόντων εν τη υπηρεσία εργατών ή υπαλλήλων», με τον οποίο την πλήρη ευθύνη αντιμετώπισης των εργατικών ατυχημάτων την αναλάμβανε ο εργοδότης, λόγω έλλειψης αντίστοιχης ασφαλιστικής κάλυψης.

Το 1917, ιδρύεται το Υπουργείο Πρόνοιας, που αποτελούσε τον πρώτο μηχανισμό σχεδιασμού και εποπτείας της παροχής κοινωνικής πρόνοιας.

Το 1918, ιδρύεται η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ), που από την πρώτη στιγμή ίδρυσής της ασκήθηκαν πιέσεις για την επέκταση της κοινωνικής ασφάλισης.

Το 1920, η κυβέρνηση της Ηνωμένης Αντιπολίτευσης, με πρωτοκαθεδρία του Λαϊκού Κόμματος, αναλαμβάνει τη διακυβέρνηση της χώρας, ύστερα από ήττα των Φιλελευθέρων. Το 1922, η Κυβέρνηση ψηφίζει τον Ν. 2868/1922, έργο του Δημητρίου Γούναρη, «Περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως των εργατών και των ιδιωτικών υπαλλήλων» που αποτέλεσε τομή στην Κοινωνική Ασφάλιση, μιας και είναι ο πρώτος γενικός ασφαλιστικός Νόμος της Ελλάδας¹⁴.

Μετά την Μικρασιατική καταστροφή, τον Αύγουστο του 1922, εισέρχεται στην Ελλάδα ένας μεγάλος όγκος προσφύγων, αλλάζοντας το κοινωνικο-οικονομικο-πολιτικό σκηνικό της χώρας. Η πλειονότητα των μεταναστών, εγκαθίσταται στα αστικά κέντρα και κυρίως στην Αθήνα αλλά και στην ύπαιθρο, αλλάζοντας τη δομή του εργατικού δυναμικού με βασικά χαρακτηριστικά του την υποαπασχόληση και την ανεργία. Επίσης, λόγω του όγκου του εργατικού δυναμικού, οι μισθοί μειωνόταν συνεχώς ενώ στην ύπαιθρο τα ρεύματα των μεταναστών που εγκαταστάθηκαν, ανέτρεψαν την ισορροπία που υπήρχε στις τοπικές οικονομίες, λόγω των παραδοσιακών ρευμάτων εποχικής μετανάστευσης μεταξύ των αγροτικών περιοχών που συνέβαινε μέχρι τότε. Έτσι, το 1923, η κυβέρνηση του Νικολάου Πλαστήρα οδηγείται στην Αγροτική Μεταρρύθμιση μέτρο για την αποκατάσταση των προσφύγων και η οικονομική δραστηριότητα επανέρχεται σε ισορροπία¹⁵.

Την περίοδο 1923-1932, και με φανερή την επίδραση της ΓΣΕΕ, αρχίζει η ίδρυση διαφόρων ταμείων ασφάλισης όπως: των καπνεργατών, των αρτεργατών και μυλεργατών,

¹³ Θεοδωρουλάκης Μενέλαος (Διδ. Διατριβή) Οι εξωτερικοί παράγοντες της κρίσης της Κοιν. Ασφάλισης, οι επιδράσεις τους και οι εναλλακτικές πολιτικές αντιμετώπισής τους, Αθήνα 2008, σελ. 218.

¹⁴ Προβόπουλος, Κοινωνική Ασφάλιση, Αθήνα (ΙΟΒΕ), 1987, σελ. 18-20.

¹⁵ Τσαλίκη Γιώργος, όπου και πριν, σελ. 95-97.

των τυπογράφων, των συμριδεργατών της Νάξου, των λιμενεργατών, των κεραμοποιών (1923-1925). Επίσης, το ΤΣΑΥ (1928), το Ταμείο Νομικών και των Εφημεριδοπωλών (1929), το ΤΑΚΕ (1930), το Ταμείο Εκτελωνιστών και το Ταμείο Τυπογράφων (1931), το ΤΣΑ (1932)¹⁶.

Τα ταμεία αυτά κάλυπταν τους κινδύνους γήρατος, επαγγελματικών ατυχημάτων, ασθένειας, ανικανότητας και θανάτου ενώ η ασφάλιση ανεργίας αφορούσε μόνο στον Οίκο Ναύτου, που ιδρύθηκε το 1926 για αυτό ακριβώς το λόγο.

Τον Οκτώβριο του 1932 η κυβέρνηση του Ελ. Βενιζέλου, ψηφίζει τον Ν. 5733/1932 για την Ίδρυση του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ο Νόμος προέβλεπε την ίδρυση ενός ασφαλιστικού ταμείου υποχρεωτικής ασφάλισης για τους μισθωτούς και τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα, τους οποίους θα κάλυπτε για τους κινδύνους της ασθένειας, του εργατικού ατυχήματος, του γήρατος και του θανάτου, καθώς επίσης παρείχε και επιδόματα για την προστασία της μητρότητας.

Ο Νόμος προκάλεσε ποικίλες αντιδράσεις τόσο από το Σύνδεσμο Ελλήνων Βιομηχάνων και την Ένωση Τραπεζών, όσο και από τους Ιατρικούς Συλλόγους αλλά και από τα μέλη διαφόρων Σωματείων. Κύριος εκφραστής του νόμου ήταν ο Ανδρέας Ζάκκας¹⁷.

Παρόλο που η ίδρυση του ΙΚΑ, αποτέλεσε την πιο ριζοσπαστική ως τότε μεταρρύθμιση για το ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, επιβάλλοντας τη λειτουργία ενός ενιαίου ταμείου για την ασφάλιση των μισθωτών και των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα, δεν προσέφερε ωστόσο ασφαλιστική κάλυψη στους εργάτες που απασχολούνταν στην γεωργία, λόγω του εποχικού χαρακτήρα της εργασίας τους και της συχνής αλλαγής εργοδοτών.

Ωστόσο, τέσσερις μήνες μετά την ψήφιση του Νόμου, η κυβέρνηση του Ελ. Βενιζέλου, αντικαθίσταται από το Λαϊκό Κόμμα και τον Παναγή Τσαλδάρη και ο Ν. 6928/1934 αντικαθιστά τον προηγούμενο πριν καν εφαρμοστεί¹⁸. Ο Νόμος προέβλεπε μείωση των εισφορών, αυστηρότερες προϋποθέσεις απόδοσης διαφόρων επιδομάτων και διατήρηση των κλαδικών ταμείων που απέδιδαν παροχές υψηλότερες από αυτές του ΙΚΑ.

---

¹⁶ Πετρούλας Π., Ρομπόλης Σ., Ξυδέας Ε., Χλέτσος Μ., Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα, η περίπτωση του ΙΚΑ, Αθήνα 1993, (ΙΝΕ ΓΣΕΕ), σελ. 19-23.

¹⁷ Θεοδωρουλάκης Μ., όπου και πριν, σελ. 230-235.

¹⁸ Τσαλίκη Γιώργος, όπου και πριν, σελ. 189.

Το 1935, ιδρύεται το Υπουργείο Εργασίας και αναλαμβάνει την εποπτεία των περισσότερων ασφαλιστικών ταμείων ενώ το 1936 ιδρύεται το Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλισης¹⁹.

Την ίδια περίοδο, έχουμε και την ίδρυση νέων ταμείων όπως του ΤΣΜΕΔΕ (1934), του ΤΕΒΕ και του Ταμείου Εργατών Τύπου (1935), του Ταμείου Χρηματιστών και το ΤΑΕ (1940), Επίσης, την ίδια περίοδο ιδρύονται και κάποια Ταμεία Επικουρικής Ασφάλισης, όπως των εργατών μετάλλου (1935), των αρτοποιών (1936), των υπαλλήλων εμπορικών καταστημάτων (1939), με στόχο την συμπλήρωση των συντάξεων γήρατος. Έτσι μεταξύ της περιόδου 1934-1940 ο αριθμός των κλαδικών ταμείων (επικουρικών και κύριων) φτάνει συνολικά τα 150²⁰.

Κατά την περίοδο της Γερμανικής Κατοχής, ιδρύονται και νέα επικουρικά ταμεία όπως αυτά των ηλεκτροτεχνιτών, των υπαλλήλων δέρματος, των φαρμακούπαλλήλων και άλλων.

Βλέπουμε λοιπόν, ότι οι προσπάθειες που έγιναν επί των κυβερνήσεων του Ελ. Βενιζέλου, για ένα κύριο φορέα κοινωνικής ασφάλισης, απέβησαν άκαρπες, και αντί αυτού, έχουμε την δημιουργία μιας πληθώρας νέων ταμείων (κύριων και επικουρικών), που επιβαρύνουν περισσότερο παρά αμβλύνουν το ήδη επιβαρυνόμενο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της εποχής, συσσωρεύοντας προβλήματα στις μελλοντικές γενιές.

1.3 Η περίοδος της σταδιακής επέκτασης του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα

Μετά την Γερμανική Κατοχή, οι ανάγκες της χώρας για εξεύρεση οικονομικών πόρων για τις βασικές ανάγκες δεν επέτρεπαν την χάραξη μιας νέας αναπτυξιακής πολιτικής έως το 1953 τουλάχιστον, όπου η Ελλάδα προέβη σε μία σημαντική νομισματική παρέμβαση, υποτιμώντας τη δραχμή κατά 50% σε σχέση με το αμερικανικό δολάριο με συνέπεια τη σταθεροποίηση του πληθωρισμού και την αύξηση του ΑΕΠ. Ο ρυθμός ανάπτυξης από το 1953 έως το 1960 άρχισε να παρουσιάζει αυξητική πορεία και διαμορφωνόταν κυρίως από την οικοδομική δραστηριότητα και την κατασκευή δημόσιων έργων καθώς και την παραγωγή ηλεκτρισμού.

Αυτή την περίοδο, οι εξελίξεις στην κοινωνική ασφάλιση αφορούσαν στην ψήφιση του Νόμου 118/1945, για την ασφάλιση των μισθωτών των βιομηχανικών επιχειρήσεων για την ανεργία που το 1951 επεκτάθηκε σε όλους τους μισθωτούς.

¹⁹ Τσαλίκης Γιώργος, όπου και πριν, σελ. 211-214.

²⁰ Θεοδωρουλάκης Μ., όπου και πριν, σελ. 241.

Επίσης, με τον Ν. 1951/1951, πραγματοποιήθηκε μία προσπάθεια αναδιοργάνωσης του ΙΚΑ και θεσπίστηκε η συμμετοχή του Κράτους στη χρηματοδότηση του ΙΚΑ. Ο Νόμος εισήγαγε την αρχή της συγχώνευσης στο ΙΚΑ όσων ταμείων δεν ήταν ικανά να καλύψουν τις υποχρεώσεις τους και να παρέχουν ίσες ή υψηλότερες παροχές από αυτές του ΙΚΑ.

Το 1953, καθιερώνονται τα κατώτατα όρια σύνταξης με τον Ν. 2698. Επίσης, επαναπροσδιορίζεται η συμβολή του κρατικού προϋπολογισμού στους πόρους του ΙΚΑ. Τη δεκαετία αυτή, έχουμε και την παράλληλη δημιουργία μιας σειράς οργανισμών κοινωνικής προστασίας όπως τον Οργανισμό Εργατικής Εστίας (1954), και τον Οργανισμό Απασχόλησης και Ασφάλισης Ανεργίας (1954) που μετονομάστηκε σε Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (1969) και το 1958 με τον Ν. 3868 δημιουργείται ειδικός Διανεμητικός Λογαριασμός Οικογενειακών Επιδομάτων Μισθωτών. Οι εισφορές τόσο του ΟΑΕΔ όσο και των Οικογενειακών Επιδομάτων, συνεισπράττουν με εκείνες του ΙΚΑ, επιφορτίζοντας έτσι το ΙΚΑ με ένα ιδιαίτερα σημαντικό και οργανωτικό βάρος. Περίπου την ίδια εποχή έχουμε και την θέσπιση των πρώτων εισοδηματικών ενισχύσεων στις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, με πρώτες εκείνες των τυφλών (1951) και των απροστάτευτων παιδιών (1960)²¹.

Το πιο σημαντικό ίσως, γεγονός της περιόδου στην εξέλιξη της κοινωνικής ασφάλισης είναι ο Νόμος 3487/1955 «Περί ασφαλίσεως των Αγροτών», που έθετε τις βάσεις για την παροχή υγειονομικής περίθαλψης στον πληθυσμό της υπαίθρου. Με το νόμο αυτό για πρώτη φορά ασφαλιζόνταν για ασθένεια όλος ο αγροτικός πληθυσμός, ασχέτως οικονομικής κατάστασης και χωρίς την υποχρέωση καταβολής εισφορών και ιδρύθηκε ένα εκτεταμένο δίκτυο υγειονομικών υπηρεσιών για την ιατροφαρμακευτική κάλυψη της υπαίθρου. Με τον Ν. 4169/1961 «περί Γεωργικών Ασφαλίσεων συστήνεται ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων, σε μια προσπάθεια των τότε κυβερνήσεων να διατηρήσουν τον αγροτικό πληθυσμό της χώρας που συνεχώς μειωνόταν από την μετανάστευση (εσωτερική και εξωτερική). Ο νόμος προέβλεπε τη χορήγηση παροχών χαμηλού ύψους στον αγροτικό πληθυσμό σε μικρές ασφαλιστικές εισφορές που απείχαν πολύ από τη διασφάλιση ενός ελάχιστου ορίου εισοδήματος και στην πραγματικότητα ήταν περισσότερο παροχές κοινωνικής πρόνοιας παρά κοινωνικής ασφάλισης. Επίσης ο

---

²¹ Θεοδωρουλάκης Μ., όπου και πριν, σελ. 252-254.

ΟΓΑ παρείχε αποζημιώσεις για τις γεωργικές καταστροφές μέσω του ειδικού κλάδου ασφαλίσεως της γεωργικής παραγωγής²².

Κατά τη δεκαετία του 1960, ιδρύεται επίσης, το ταμείο για τους εργαζόμενους στην ΕΤΒΑ (1965) και στη ΔΕΗ (1966).

Την ίδια περίοδο θα πρέπει να σημειώσουμε τη ραγδαία αύξηση της μετανάστευσης, που στέρησε από την Ελλάδα, το πιο παραγωγικό εργατικό δυναμικό της. Από αυτή την κατάσταση επλήγη και η κοινωνική ασφάλιση αφού δεν εισέπραττε εισφορές εξαιτίας της απώλειας χιλιάδων νέων από το εργατικό δυναμικό και επίσης λόγω του περιορισμού της οικονομικής ανάπτυξης και συνάμα του περιορισμού αύξησης της απασχόλησης²³. Επίσης, λόγω των καταστάσεων αυτών που επικρατούσαν, έχουμε αύξηση της παραοικονομίας και της φοροδιαφυγής που προσέδιδαν ένα επιπλέον βάρος στην κοινωνική ασφάλιση στερώντας της, σημαντικά έσοδα.

Το 1963, με την άνοδο στην κυβέρνηση της Ένωσης Κέντρου, το πολιτικό σκηνικό της χώρας αλλάζει. Η κυβέρνηση, στα πλαίσια της οικονομικής πολιτικής, χαλάρωσε την αυστηρή δημοσιονομική πολιτική και προχώρησε στην εισοδηματική ενίσχυση των αγροτών, των δημοσίων υπαλλήλων και γενικότερα των μισθωτών με αύξηση των μισθών²⁴.

Ωστόσο, η πορεία της κοινωνικής ασφάλισης διακόπηκε για μια ακόμη φορά από τη στρατιωτική Δικτατορία (1967-1974). Κατά την επταετία, υπήρξε μία παράδοξη ενεργητικότητα στο πεδίο της κοινωνικής πρόνοιας αλλά ελάχιστη δράση στο πεδίο της Κοινωνικής Ασφάλισης.

1.4 Η περίοδος ολοκλήρωσης της επέκτασης και της αντιμετώπισης των πρώτων προβλημάτων ωρίμανσης του θεσμού

Μετά την πτώση της δικτατορίας, η Ελλάδα εισέρχεται σε μία νέα κοινωνικοπολιτική κατάσταση. Το κοινωνικό ρεύμα που είχε δημιουργηθεί από την εξέγερση του Πολυτεχνείου και μετά αλλά και τα γεγονότα που θα ακολουθήσουν, θα χαράξουν νέα πορεία και στην κοινωνική ασφάλιση.

Κατά την εξαετή διακυβέρνηση της νεοσύστατης τότε Νέας Δημοκρατίας, η κοινωνική ασφάλιση αναγνωρίζεται ως κοινωνικό δικαίωμα από το Σύνταγμα του 1975

²² Θεοδωρουλάκης Μ., όπου και πριν, σελ. 258.

²³ Ρομπόλης Σ., Η μετανάστευση από και προς την Ελλάδα, Αθήνα (Εκδ. Επίκεντρο), 2007, σελ. 30-39.

²⁴ Θεοδωρουλάκης Μ. όπου και πριν, σελ. 272.

όπου αναφέρεται ότι «το κράτος μεριμνά για την Κοινωνική Ασφάλιση των εργαζομένων όπως ο νόμος ορίζει»²⁵.

Το ίδιο έτος έχουμε την ψήφιση του Νόμου 103/1975 που αφορούσε την καταβολή εφ' άπαξ χρηματικού βοηθήματος για όσους υπαλλήλους Ν.Π.Δ.Δ. αποχωρούσαν από την εργασία τους λόγω συνταξιοδότησης.

Το 1978, ψηφίζεται ο Νόμος 825/1978 με τον οποίο θεσπίζεται μία νέα μέθοδος προσδιορισμού του συντάξιμου μισθού. Πλέον η σύνταξη θα υπολογιζόταν με βάση το μέσο όρο των μισθών των δύο τελευταίων ετών, από τέσσερα που ήταν πριν, ενώ αναγνωρίζεται και ο συντάξιμος χρόνος, για όσες περιοχές εντάχθηκαν αργότερα από τα μεγάλα αστικά κέντρα στο ΙΚΑ.

Το 1979, με τον Ν. 997/1979, ψηφίζεται η εφαρμογή της επικουρικής ασφάλισης για το σύνολο των μισθωτών με την ίδρυση του ΙΚΑ – TEAM, που το 1983 εντάσσεται πλήρως στο ΙΚΑ που το 2003 θα αντικατασταθεί από το νέο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ETEAM).

Το 1981 το ΠΑΣΟΚ με την αντιπολιτευτική δυναμική που είχε αναπτύξει αναλαμβάνει την διακυβέρνηση της χώρας. Η μετάβαση αυτή είχε σαν συνέπεια την εκβάθρων αναδιάταξη της κοινωνικής και πολιτικής ζωής του τόπου με τη θυελλώδη είσοδο των μέχρι τότε περιθωριοποιημένων λαϊκών τάξεων στο πολιτικό προσκήνιο. Εγκαινιάζεται μία περίοδος επέκτασης του Κοινωνικού Κράτους με κύριο εργαλείο άσκησης κοινωνικής πολιτικής, το Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης²⁶.

Η νέα κυβέρνηση προχώρησε στη λήψη των πρώτων μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων της που στόχευαν στη σταδιακή εφαρμογή του προγράμματός της, διατηρώντας συνεχή, ανοιχτή επικοινωνία με την κοινή γνώμη.

Δυο μήνες μετά την ορκωμοσία της νέας Κυβέρνησης, ο τότε Υπουργός Εργασίας στις 21 Δεκεμβρίου ανακοινώνει την εισοδηματική πολιτική της κυβέρνησης με αυξήσεις των μισθών του ιδιωτικού τομέα, οι οποίες έφθαναν στο 37,5% στα ημερομίσθια και 42,5% στους μισθούς και κατά συνέπεια αυξήθηκαν και όλες οι κατώτερες συντάξεις και τα συνακόλουθα επιδόματα.

Ακολούθησε ο διπλασιασμός των βασικών συντάξεων του ΟΓΑ καθώς και η επέκταση της ασφάλισης στις αγρότισσες με ταυτόχρονη παροχή δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε όλο τον πληθυσμό των αγροτών. Η προσπάθεια

²⁵ Το Σύνταγμα της Ελλάδος, 1974, άρθρο 22, παρ. 4.

²⁶ Τήνιος Π., Κοινωνία, Οικονομία, Συντάξεις. Κρυμμένος Θησαυρός, Αθήνα (εκδ. Παπαζήση), 2001, σελ. 26-28.

βελτίωσης των παροχών πραγματοποιήθηκε με το Ν. 1305/1982, με τη βελτίωση των κατώτερων ορίων σύνταξης και την ευθυγράμμιση του μηχανισμού αναπροσαρμογής των συντάξεων με το δείκτη τιμών του καταναλωτή. Σημαντική επίσης εξέλιξη ήταν και η καθιέρωση της Σύνταξης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων με τον Ν. 1296/1982, που η χορήγησή της πραγματοποιείται από τον ΟΓΑ²⁷.

Το 1987, με τον Ν. 1745/87, θεσμοθετείται η πρόσθετη ασφάλιση των αγροτών, με τη δημιουργία ενός ειδικού αυτοτελούς κλάδου πρόσθετης υποχρεωτικής ασφάλισης των αγροτών που χορηγούσε ανταποδοτικές παροχές με τη μορφή πρόσθετης σύνταξης στους ασφαλισμένους του ΟΓΑ σε περίπτωση γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου του ασφαλισμένου στην οικογένειά του. Με τον Νόμο αυτό ολοκληρώνεται η επέκταση της ασφαλιστικής κάλυψης σε ολόκληρο τον πληθυσμό της χώρας²⁸.

Ένα από τα φλέγοντα ζητήματα που απασχολούσαν την νέα κυβέρνηση ήταν αυτό της εξυγίανσης του τομέα της Υγείας. Έτσι, έδωσε άμεση προτεραιότητα στην μεταρρύθμιση και αναβάθμιση της Δημόσιας Υγείας. Δημιούργησε το Εθνικό Σύστημα Υγείας (ΕΣΥ), με τον Ν. 1397/1983, προκειμένου να προσφέρει άμεση εξυπηρέτηση και υψηλού επιπέδου υπηρεσίες υγείας και περίθαλψης σε κάθε πολίτη, σε κάθε γωνιά της χώρας. Αιχμή του συστήματος ήταν η δημιουργία κέντρων υγείας, περιφερειακών και νομαρχιακών Νοσοκομείων στην ξεχασμένη Ελλάδα.

Οι παρεμβάσεις στο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης για την ποιοτική αναβάθμιση των παροχών, είχαν ιδιαίτερα θετικά αποτελέσματα στον κοινωνικό ρόλο του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης, όμως επιδείνωσαν την οικονομική του κατάσταση και οδήγησαν σε διεύρυνση των ελλειμμάτων, και κυρίως του ΙΚΑ.

1.5 Η περίοδος των παρεμβάσεων²⁹

Από το 1990 έως σήμερα, το Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης στη χώρα μας έχει υποστεί διάφορες αλλαγές και διαχειριστικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο κυρίως της χρηματοοικονομικής του εξυγίανσης. Οι νομοθετικές παρεμβάσεις εντάσσονται στις παρακάτω τέσσερις περιόδους που εμφανίζουν σχετικά αυτοτελή γνωρίσματα και ιδιαιτερότητες:

Η πρώτη περίοδος (1990-1992) των τότε κυβερνήσεων της Νέας Δημοκρατίας, που χαρακτηρίζεται από την υιοθέτηση πολιτικών που επιδίωκαν πρωταρχικά την

²⁷ Θεοδωρουλάκης Μ., όπου και πριν, σελ. 283.

²⁸ Θεοδωρουλάκης Μ., όπου και πριν, σελ. 287.

²⁹ Θεοδωρουλάκης Μ., όπου και πριν, σελ. 298-300.

κάλυψη των χρηματοδοτικών ελλειμμάτων του ασφαλιστικού συστήματος, μέσω της αύξησης των πόρων και της μείωσης των ασφαλιστικών παροχών.

Η περίοδος αυτή, κατά τη διάρκεια της οποίας σημειώθηκαν έντονες αντιδράσεις ιδίως των συνδικαλιστικών ενώσεων για τις προτεραιότητες της μεταρρύθμισης, ολοκληρώθηκε με την ψήφιση του Νόμου 2084 το 1992, που εισήγαγε τη διάκριση ανάμεσα σε δύο κατηγορίες ασφαλισμένων. Οι υπαγόμενοι μέχρι 31.12.1992 σε κάποιο ασφαλιστικό καθεστώς θα εξακολουθούσαν να υπάγονται στις μέχρι τότε ισχύουσες διατάξεις, ενώ αυτοί που ασφαλιζόνταν για πρώτη φορά μετά την 1.1.1993 θα υπάγονταν σε ένα νέο καθεστώς με αυστηρότερες προϋποθέσεις χορήγησης παροχών και υπολογισμού του ύψους τους.

Οι παρεμβάσεις που επιχειρήθηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου εξασφάλισαν σε σημαντική έκταση τη βιωσιμότητα του συστήματος, βάσει συμπερασμάτων που προέκυψαν από μεταγενέστερες μελέτες. Από την άλλη όμως πλευρά οδήγησαν σε μείωση ή και απώλεια ασφαλιστικών παροχών, ενώ εισήγαγαν μια ιδιαίτερα δυσμενή μεταχείριση για όσους ασφαλιζόνταν για πρώτη φορά μετά την 1.1.1993.

Δόθηκε δηλαδή προτεραιότητα στην οικονομική βιωσιμότητα απέναντι στην κοινωνική αποτελεσματικότητα.

Η δεύτερη περίοδος (1993-1999), δηλαδή των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, χαρακτηρίζεται από την προώθηση της οργανωτικής αναδιάρθρωσης των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και την έναρξη των διαδικασιών κοινωνικού διαλόγου για τη συνολική μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος.

Οι σημαντικότερες ρυθμίσεις που προωθήθηκαν κατά την διάρκεια της περιόδου αυτής εντοπίζονται στη δημιουργία ενός νέου ασφαλιστικού καθεστώτος για τους αγρότες, στην ενοποίηση των ταμείων κύριας ασφάλισης των ελευθέρων επαγγελματιών και των ταμείων επικουρικής ασφάλισης των δημοσίων υπαλλήλων, στην ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών του ασφαλιστικού συστήματος και στη θεσμοθέτηση συμπληρωματικών παροχών για τους συνταξιούχους χαμηλού εισοδήματος μέσω της εισαγωγής του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΚΑΣ).

Παράλληλα, εγκαινιάστηκε ο κοινωνικός διάλογος μεταξύ της κυβέρνησης και των κοινωνικών εταίρων για τις βασικές αρχές και τις προτεραιότητες της μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού συστήματος. Την περίοδο αυτή είχαμε και μια σειρά από εκθέσεις διαφόρων επιτροπών στα πλαίσια του κοινωνικού διαλόγου και της κοινωνικής διαβούλευσης. Η συζήτηση για τη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος

ξεκίνησε το Μάιο του 1997 και προωθήθηκε μέσω μίας ανεξάρτητης Επιστημονικής Επιτροπής Κοινωνικού Διαλόγου για την Κοινωνική Ασφάλιση, η οποία συγκροτήθηκε από εκπροσώπους της Κυβέρνησης και εμπειρογνώμονες των κοινωνικών εταίρων.

Η τρίτη περίοδος (2000-2004) χαρακτηρίζεται από την τυποποίηση των αρχών της μεταρρύθμισης, όπως συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια δύο φάσεων.

Η πρώτη φάση (Μάιος 2000 – Μάιος 2001) επικεντρώθηκε στην εξέταση της οικονομικής βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος.

Οι προτεινόμενοι άξονες της μεταρρύθμισης καταγράφηκαν στο σχέδιο συζήτησης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων «*Η προτεινόμενη μεταρρύθμιση του Ελληνικού Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης*», που κατατέθηκε τον Απρίλιο του 2001, επισημαίνοντας τόσο τις διαστάσεις της κρίσης των υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ασφάλισης όσο και τις προοπτικές μετασχηματισμού τους.

Σύμφωνα με το σχέδιο, η ισορροπία του ασφαλιστικού συστήματος αποτελεί βασικό παράγοντα για την ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας, ενισχύοντας παράλληλα τις διαδικασίες κατοχύρωσης της κοινωνικής συνοχής και της καταπολέμησης των κινδύνων της φτώχειας και του αποκλεισμού.

Όμως, τελικά το Σχέδιο δεν έγινε αποδεκτό λόγω των σχετικά δυσμενών συνεπειών του για την επάρκεια των ασφαλιστικών παροχών και της σημαντικότητας αντίδρασης των συνδικάτων και των εργαζομένων.

Η δεύτερη φάση (Οκτώβριος 2001 – Οκτώβριος 2002) προσανατολίστηκε στην κατοχύρωση των κοινωνικών διαστάσεων της μεταρρύθμισης.

Ύστερα από εξαντλητική διαδικασία διαβουλεύσεων με τους κοινωνικούς εταίρους κατά την διάρκεια του Α' εξαμήνου του 2002, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας επεξεργάστηκαν και κατέθεσαν στις αρχές Ιουνίου 2002 Σχέδιο νόμου για την αναδιοργάνωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, το οποίο τελικά ψηφίστηκε στα μέσα Ιουνίου ως Νόμος 3029/2002 και φέρει τον τίτλο «Μεταρρύθμιση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης». Ο νόμος αυτός περιόρισε σημαντικά το ζήτημα της πολυδιάσπασης του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης και περιείχε πολλές από τις θέσεις των Συνδικαλιστικών Οργανώσεων.

Η τέταρτη περίοδος (2004 – έως σήμερα) συμπίπτει με τη διακυβέρνηση της χώρας από τη Νέα Δημοκρατία, επαναθέτει το ζήτημα της κοινωνικής βιωσιμότητας του

συστήματος ως πρωταρχικό στόχο των μεταρρυθμίσεων με παράλληλη απομάκρυνση από τη λογική του όποιου Κοινωνικού Διαλόγου.

Η μεταρρύθμιση που πραγματοποιήθηκε το 2008 με το Ν. 3655/2008, εστίασε κυρίως στην ενοποίηση όλων των ασφαλιστικών ταμείων σε 13 φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ειδικότερα, στον κλάδο των εργαζομένων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης συστάθηκαν πέντε ασφαλιστικά ταμεία: το Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ., το Τ.Α.Ι.Σ.Υ.Τ., το Τ.Α.Τ.Τ.Α., το Τ.Σ.Ε.Υ.Π. και το Τ.Σ.Ε.Υ.Π.Θ. Σκοπός τους η κάλυψη όλων των εργαζομένων στον κλάδο του τύπου για ασφάλιση, ασθένεια, ανεργία, σύνταξη κύρια και επικουρική, καθώς και η χορήγηση εφάπαξ παροχής λόγω αποχωρήσεως ή συνταξιοδότησης αναλόγως των υφισταμένων κλάδων.

2.1 τ . Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ.- Α΄ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ-ΠΑΡΟΧΩΝ

2.1.1. ΚΛΑΔΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του ταμείου είναι η ασφάλιση των ασφαλιστέων προσώπων κατά των κινδύνων γήρατος, αναπηρίας και θανάτου με τη χορήγηση σ' αυτά και στα μέλη της οικογένειάς τους, των παροχών που προβλέπονται από τις καταστατικές και τις γενικότερες διατάξεις της ασφαλιστικής νομοθεσίας.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΕΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια τα πρόσωπα τα οποία παρέχουν κατά κύριο επάγγελμα εξαρτημένη εργασία με μισθό, εφόσον απασχολούνται στους εξής εργοδότες:

α) στις ημερήσιες εφημερίδες που εκδίδονται στους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης και στο Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων με την ειδικότητα του συντάκτη, του υπαλλήλου διοίκησης και διαχείρισης, του ανταποκριτή εξωτερικού, του χειριστού τηλετυπικών μηχανημάτων, του κλισογράφου, του εμφανιστή φωτογραφιών, του τηλεφωνητή και του φωτοειδησεογράφου που απασχολείται αποκλειστικά σε ημερήσια εφημερίδα.

β) στις εξής δημοσιογραφικές ενώσεις: την ένωση συντακτών ημερησίων εφημερίδων Αθηνών, την ένωση συντακτών ημερησίων εφημερίδων Μακεδονίας-Θράκης την ένωση προσωπικού ημερησίων εφημερίδων Αθηνών, την ένωση υπαλληλικού προσωπικού ημερησίων εφημερίδων Θεσσαλονίκης, την ένωση ιδιοκτητών

ημερησίων εφημερίδων Αθηνών και στον ενιαίο δημοσιογραφικό οργανισμό επικουρικής ασφάλισης και περίθαλψης με την ιδιότητα του τακτικού υπαλλήλου.

γ) στα γραφεία τύπου και πληροφοριών των κρατικών υπηρεσιών, των ν.π.δ.δ., των δημοσίων επιχειρήσεων και των ο.τ.α. με την ιδιότητα του συντάκτη, εφόσον είναι μέλη της αντίστοιχης ένωσης και δεν είναι τακτικοί ή μόνιμοι υπάλληλοι του δημοσίου, των ν.π.δ.δ., των δημοσίων επιχειρήσεων ή των ο.τ.α.

δ) το υπαλληλικό προσωπικό του ταμείου

ε) οι απασχολούμενοι κατά κύριο επάγγελμα με εξαρτημένη εργασία με μισθό, ως συντάκτες στους ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς της ΕΡΤ Α.Ε. καθώς και οι δικηγόροι που παρέχουν νομικές υπηρεσίες στους ανωτέρω αναφερόμενους εργοδότες, ο πρόεδρος, ο διευθύνων σύμβουλος, οι εντεταλμένοι σύμβουλοι και οι γενικοί διευθυντές της ΕΡΤ Α.Ε.

στ) από 1 /10/1993 υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ταμείου οι συντάκτες μέλη των ενώσεων συντακτών Θεσσαλίας, στερεάς Ελλάδας και Ευβοίας αφενός και Πελοποννήσου, νήσων και ηπείρου αφετέρου που ασχολούνται στις ημερήσιες εφημερίδες της περιφέρειας των παραπάνω ενώσεων, οι συντάκτες μέλη της ένωσης συντακτών ημερησίων εφημερίδων Μακεδονίας - Θράκης, που απασχολούνται στις ημερήσιες εφημερίδες που εκδίδονται στην περιφέρεια της παραπάνω ένωσης, εκτός της πόλης της Θεσσαλονίκης.

ζ) το προσωπικό του μακεδονικού πρακτορείου ειδήσεων.

η) οι δημοσιογράφοι συντάκτες οι απασχολούμενοι κατά κύριο επάγγελμα με σχέση εξαρτημένης εργασίας, σε μη κρατικούς ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς ή τηλεοπτικούς σταθμούς καθώς και οι υπάλληλοι διοίκησης και διαχείρισης, που απασχολούνται κατά κύριο επάγγελμα με σχέση εξαρτημένης εργασίας στους μη κρατικούς ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς ή τηλεοπτικούς σταθμούς.

θ) οι ανταποκριτές του εξωτερικού των ημερησίων εφημερίδων που εκδίδονται στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη εφόσον απασχολούνται κατά κύριο επάγγελμα ως ανταποκριτές με μισθό.

ι) Οι δημοσιογράφοι-μέλη των ανωτέρω ενώσεων που απασχολούνται στα γραφεία τύπου των πολιτικών κομμάτων τα οποία εκπροσωπούνται στο ελληνικό ή το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο.

Στην περίπτωση που το ίδιο πρόσωπο έχει περισσότερες από μία απασχολήσεις υπάγεται για όλες στην ασφάλιση του ταμείου, εφόσον υπάρχουν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για την ασφάλιση αυτή. Αν συντρέχουν οι όροι για την υπαγωγή στην

ασφάλιση του ταμείου για περισσότερες απασχολήσεις, οι ασφαλιστικές εισφορές για κάθε απασχόληση υπολογίζονται χωριστά πάνω στις καταβαλλόμενες αποδοχές και αποδίδονται από τους υπόχρεους στο ταμείο. Οι μισθοί που καταβάλλονται για τις απασχολήσεις αυτές υπολογίζονται αθροιστικά για τον υπολογισμό των παροχών.

ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

Πόροι του Ταμείου είναι:

α) Εισφορά των ασφαλισμένων ίση με 8,5% που υπολογίζεται στις πάσης φύσεως μηνιαίες αποδοχές τους.

β) Εισφορά εργοδοτική των ημερησίων εφημερίδων που εκδίδονται στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη, ίση με 1,67%, που υπολογίζεται στην τιμή κάθε πωλούμενης εφημερίδας.

γ) Εισφορά εργοδοτική των ημερησίων εφημερίδων που εκδίδονται στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη, ίση με 7,5% που υπολογίζεται στις πάσης φύσεως αποδοχές των προσώπων που απασχολούνται στις εφημερίδες αυτές και ασφαλίζονται στο ταμείο.

δ) Τα ποσοστά του αγγελιοσήμου που καθορίζονται υπέρ του ταμείου με νόμο ή άλλες διοικητικές πράξεις.

ε) Οι πρόσοδοι της περιουσίας και οι τόκοι των κεφαλαίων του ταμείου.

στ) Κάθε έσοδο που προέρχεται από δωρεά, κληρονομιά, κληροδοσία ή άλλη αιτία.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Κλάδος Κύριας Σύνταξης-Κύριος Κλάδος-Προϋποθέσεις-Γήρατος

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ		
ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΣ ΧΡΟΝΟΣ	ΦΥΛΟ
60	25	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
65	15	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
58	35	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
55	20	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
50	15	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΟ ΠΑΙΔΙ (ΠΛΗΡΗ)
Ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας	35	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ(ΑΣΦ/ΝΟΙ ΠΡΙΝ 1/1/1983)

Πηγή:www.etartme.gov.gr, Φεβρουάριος 2012, Επεξεργασία στοιχείων Σαραφίδου Μαρία

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις – Αναπηρίας

Ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας με 10 έτη ασφάλισης και ποσοστό αναπηρίας 50% που κρίνεται από την αρμόδια επιτροπή του Ι.Κ.Α.

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις - Θανάτου

5 Έτη ασφάλισης του θανόντος (Λαμβάνει τη Σύνταξη των 25 Ετών).

2.1.2. ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ

Ο Κλάδος Ασφάλισης Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης συστάθηκε με το άρθρο 24 του Ν.2079/1992.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του κλάδου είναι η ασφάλιση κατά των κινδύνων γήρατος, αναπηρίας για τη χορήγηση κύριας σύνταξης στα ασφαλιστέα πρόσωπα καθώς και η χορήγηση σύνταξης στα μέλη των οικογενειών τους σε περίπτωση θανάτου τους.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΕΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Στην ασφάλιση του κλάδου υπάγονται υποχρεωτικά οι ιδιοκτήτες ημερησίων πολιτικών, οικονομικών και αθλητικών εφημερίδων, που εκδίδονται στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη, εφόσον αυτές κυκλοφορούν μέσω πρακτορείου τύπου και έχουν κυκλοφορία σε όλη τη χώρα τουλάχιστον 5000 φύλλα.

ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Πόροι του κλάδου είναι:

- α)** Εισφορά των εφημερίδων ίση με 0,40% στην τιμή κάθε πωλουμένου φύλλου εφημερίδας
- β)** Οι τόκοι των κεφαλαίων του κλάδου και οι κάθε φύσης πρόσδοδοι της περιουσίας του.
- γ)** Κάθε περιουσιακό στοιχείο που αποκτάται από δωρεές, κληροδοτήματα και κάθε άλλη χαριστική αιτία.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Κλάδος Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις – Γήρατος

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ		
ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΣ ΧΡΟΝΟΣ	ΦΥΛΟ
60	20	ΑΝΔΡΕΣ
65	15	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
58	35	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
55	20	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
Ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας	35	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ(ΑΣΦ/ΝΟΙ ΠΡΙΝ 1/1/1983)

Πηγή: www.etarptme.gov.gr, Φεβρουάριος 2012, Επεξεργασία στοιχείων Σαραφίδου Μαρία

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις – Αναπηρίας

Ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας με 10 έτη ασφάλισης και ποσοστό αναπηρίας 50% που κρίνεται από την αρμόδια επιτροπή του Ι.Κ.Α.

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις - Θανάτου

5 Έτη ασφάλισης του θανόντος (Λαμβάνει τη Σύνταξη των 25 Ετών)

2.1.3. ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Συστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Α.Ν.390/1945 «Περί ασφαλίσεως κατά της ανεργίας των συντακτών, υπαλλήλων, εργατών των ημερησίων εφημερίδων Αθηνών-Θεσσαλονίκης» και στην ασφάλισή του υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια όσοι ασφαλίζονται στον κλάδο κύριας σύνταξης του Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ.

ΠΟΡΟΙ

α) εισφορά των ημερησίων εφημερίδων που εκδίδονται στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη ίση με 0,85% και 0,75% αντίστοιχα που υπολογίζεται στην τιμή κάθε πωλούμενης εφημερίδας και παρακρατείται είτε από τα πρακτορεία εφημερίδων είτε διατίθενται απευθείας στο αναγνωστικό κοινό.

β) εισφορά των ημερησίων εφημερίδων που εκδίδονται στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη των οποίων η κυκλοφορία δεν υπερβαίνει τα 3000 φύλλα σε όλη την Ελλάδα, ίση με 2% επί των τακτικών μηνιαίων αποδοχών των ασφαλιστέων προσώπων.

γ) εισφορά των άλλων εργοδοτών που το προσωπικό τους ασφαρίζεται για κύρια σύνταξη ίση με 2% επί των τακτικών μηνιαίων αποδοχών.

δ) οι τόκοι και οι πάσης φύσεως πρόσοδοι του Ειδικού Λογαριασμού.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Πρόκειται για παροχή σε χρήμα και απαραίτητη προϋπόθεση για την χορήγηση του επιδόματος ανεργίας, είναι:

1. Ύπαρξη καταγγελίας σύμβασης αορίστου χρόνου.
2. 2 χρόνια ασφάλισης στο Ε.Τ.Α.Π. – Μ.Μ.Ε. εφόσον πρόκειται για την πρώτη επιδότηση
3. 1 χρόνο ασφάλισης στο Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε. μετά τη λήξη της τελευταίας επιδότησης εφόσον έχει επιδοτηθεί στο παρελθόν.

Δεν υπάρχουν κριτήρια επιλεξιμότητας, όπως τεκμήρια διαβίωσης και εισοδηματικά κριτήρια. Όσον αφορά την διάρκεια αυτή είναι ανάλογη του χρόνου ασφάλισης, όπως φαίνεται στον πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3:

ΧΡΟΝΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ (μήνες)	ΧΡΟΝΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ (μήνες)
2	4	7	9
3	5	8	10
4	6	9	11
5	7	10 – άνω	12
6	8		

Πηγή: www.etapmme.gov.gr, Φεβρουάριος 2012, Επεξεργασία στοιχείων Σαραφίδου Μαρία

Ο μαθηματικός τύπος που προσδιορίζει το ύψος της παροχής είναι ο εξής:

		733,68	x	100%	=	733,68
733,68	-	880,41		(146,73	x	50%) = 73,37
880,41	-	1.173,88		(293,47	x	30%) = 88,04
Αποδοχές 4 μήνες πριν						
το μήνα της καταγγελίας						
1.173,88	-	σύμβασης		(***	x	5%) = ***
						Ποσό
						βάσης

Το ύψος του επιδόματος προσδιορίζεται ως εξής:

Σύνολο επιδόματος = ποσό βάσης X 60% (+ 10% για κάθε μέλος που συντηρείται από τον/την αιτών/ούσα δηλ. ανήλικα τέκνα ή/και σύζυγος που δεν εργάζεται χωρίς όμως το καταβλητέο βασικό επίδομα με τα βάρη να μπορεί να υπερβεί το 75% των αποδοχών πάνω στις οποίες υπολογίστηκε το επίδομα).

Για την χορήγησή του απαιτείται η υποβολή δικαιολογητικών ως εξής: Αίτηση, Υ/Δ που δηλώνει α) ασφάλιση για ασθένεια, β) έτος πρώτης κύριας ασφάλισης και γ) εάν ο/η σύζυγος δεν εργάζεται και συντηρείται από τον ασφαλισμένο, πρωτότυπη καταγγελία σύμβασης, ταυτότητα, λογαριασμό Εθνικής Τράπεζας, ΑΦΜ, πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, πιστοποιητικό σπουδών τρέχοντος εξαμήνου για όσα τέκνα είναι μεταξύ 18 ετών και 24 ετών εφόσον σπουδάζουν σε ανώτατο ή ανώτερο εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Επισημαίνεται ότι μοναδική πηγή χρηματοδότησης του συγκεκριμένου ειδικού λογαριασμού είναι οι ασφαλιστικές εισφορές και όχι ο κρατικός προϋπολογισμός ούτε επιδοτήσεις ή πιστωτική χρηματοδότηση από διεθνείς πόρους, όπως Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε και άλλου είδους πολυμερής ή διμερής χρηματοδότηση.

2.2.τ . Τ.Α.Ι.Σ.Υ.Τ.- Β΄ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ-ΠΑΡΟΧΩΝ

2.2.1. ΚΛΑΔΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του ταμείου είναι η ασφάλιση των ασφαλιστέων προσώπων κατά των κινδύνων γήρατος, αναπηρίας και θανάτου με τη χορήγηση σ' αυτά και στα μέλη της οικογένειάς τους, των παροχών που προβλέπονται από τις καταστατικές και τις γενικότερες διατάξεις της ασφαλιστικής νομοθεσίας.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΕΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια:

α) οι υπάλληλοι Περιοδικού Τύπου, οι απασχολούμενοι κατά κύριο επάγγελμα σε έντυπα το ανώτερο τριμηνιαίας έκδοσης, και με κατώτατο μισθό τον κατώτατο μισθό υπαλλήλων γραφείου (ως η Συλλογική Σύμβαση Εργασίας) στα Τμήματα: Προσωπικού, Λογιστηρίου, Εμπορικού και Γραμματείας.

β) συντάκτες μισθωτοί, οι απασχολούμενοι κατά κύριο επάγγελμα σε έντυπα το ανώτερο τριμηνιαίας έκδοσης, και με κατώτατο μισθό τον κατώτατο μισθό υπαλλήλων γραφείου (ως η Συλλογική Σύμβαση Εργασίας) στα Τμήματα: Προσωπικού, Λογιστηρίου, Εμπορικού και Γραμματείας.

γ) συντάκτες, οι αμειβόμενοι με Δ.Π.Υ. υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει μόνιμος εργοδότης που θα παρακρατεί τις ασφαλιστικές εισφορές και θα τις αποδίδει στο Ταμείο και ότι καλύπτουν τον κατώτατο ασφαλιστικό μισθό.

δ) οι Ιδιοκτήτες εντύπων, φυσικά πρόσωπα με κατοχύρωση του σήματος στο Υπουργείο Εμπορίου με κύρια απασχόληση την έκδοση περιοδικού. Αν ιδιοκτήτης της εφημερίδας ή του περιοδικού είναι εταιρεία, στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται τα παρακάτω πρόσωπα:

- Ο ομόρρυθμος εταίρος αν ιδιοκτήτης είναι προσωπική εταιρεία.
- Ο συμμετέχων με το μεγαλύτερο ποσοστό στο εταιρικό κεφάλαιο, αν ιδιοκτήτης είναι εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και
- Ο μέτοχος με το μεγαλύτερο αριθμό ονοματοποιημένων μετοχών, αν ιδιοκτήτης είναι ανώνυμη εταιρεία.

ε) οι Ανταποκριτές Ξένου Τύπου, οι διαπιστευμένοι εφ' όσον δεν είναι ασφαλισμένοι σε κανένα άλλο Ταμείο από την ίδια ή άλλη εργασία (βάσει του Ν. 940/79 και Π.Δ. 419/83).

στ) οι Φωτορεπόρτερ κατά κύρια απασχόληση που δεν είναι ασφαλισμένοι σε άλλο Ταμείο ή Οργανισμό Κύριας Ασφάλισης, οι οποίοι έχουν διαπίστευση στο Υπουργείο Τύπου.

ΠΟΡΟΙ

α) κράτηση τριών λεπτών (0,03) σε κάθε, μέσω πρακτορείων, συνδρομών ή όπως αλλιώς πωλουμένων φύλλων των εκδιδόμενων εφημερίδων, περιοδικών, δελτίων και φυλλαδίων, με εξαίρεση τις ημερήσιες εφημερίδες Αθήνας-Θεσσαλονίκης, η οποία βαρύνει τον εκδότη.

β) εισφορά εκατό (100) δραχ. μηνιαίως, καταβαλλόμενη από τους ασφαλισμένους ιδιοκτήτες.

γ) κράτηση τρία (3%) από τις μηνιαίες αποδοχές των ασφαλισμένων συντακτών και υπαλλήλων.

δ) κάθε πρόσοδος από χαριστική αιτία.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Κλάδος Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις - Γήρατος

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ		
ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΣ ΧΡΟΝΟΣ	ΦΥΛΟ
60	25	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
65	15	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
58	35	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
55	25	ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ΜΕΙΩΜΕΝΗ) ΜΕΙΩΣΗ 1/267 ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ ΠΟΥ ΥΠΟΛΕΙΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ 60° ΕΤΟΣ
55	20	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΟ ΠΑΙΔΙ (ΠΛΗΡΗ)
Ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας	37	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Πηγή: www.etartmte.gov.gr, Φεβρουάριος 2012, Επεξεργασία στοιχείων Σαραφίδου Μαρία

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις – Αναπηρίας

Ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας με 10 έτη ασφάλισης και ποσοστό αναπηρίας 67% που κρίνεται από την αρμόδια επιτροπή του Ι.Κ.Α.

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις - Θανάτου 10 Έτη ασφάλισης του θανόντος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Κλάδος Κύριας Σύνταξης - Φωτορεπόρτερ - Προϋποθέσεις –Γήρατος

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ		
ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΣ ΧΡΟΝΟΣ	ΦΥΛΟ
60	35	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
65	15	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
58	35	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Πηγή: www.etartmte.gov.gr, Φεβρουάριος 2012, Επεξεργασία στοιχείων Σαραφίδου Μαρία

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Φωτορεπόρτερ - Προϋποθέσεις - Αναπηρίας

5 έτη ασφάλισης ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας και 67% ποσοστό αναπηρίας που γνωματεύει η αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή του Ι.Κ.Α. (Λαμβάνει τη Σύνταξη των 15 Ετών).

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Φωτορεπόρτερ - Προϋποθέσεις – Θανάτου 5 έτη ασφάλισης (Λαμβάνει τη Σύνταξη των 15 Ετών).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Κλάδος Κύριας Σύνταξης - Ανταποκριτές Ξένου Τύπου - Προϋποθέσεις – Γήρατος

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ		
ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΣ ΧΡΟΝΟΣ	ΦΥΛΟ
60	25	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
65	15	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
58	35	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
55	20	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΟ ΠΑΙΔΙ (ΠΛΗΡΗ)

Πηγή: www.etartmte.gov.gr, Φεβρουάριος 2012, Επεξεργασία στοιχείων Σαραφίδου Μαρία

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Ανταποκριτές Ξένου Τύπου - Προϋποθέσεις – Αναπηρίας

5 έτη ασφάλισης ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας και 67% ποσοστό αναπηρίας που γνωματεύει η αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή του Ι.Κ.Α. (Λαμβάνει τη Σύνταξη των 25 Ετών).

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Ανταποκριτές Ξένου Τύπου - Προϋποθέσεις - Θανάτου

5 έτη ασφάλισης (Λαμβάνει τη Σύνταξη των 25 Ετών).

Παροχές Κλάδου Επικουρικής Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις - Βασικές Προϋποθέσεις

Βασική προϋπόθεση για την λήψη επικουρικού βοηθήματος είναι ο ασφαλισμένος να λάβει Κύρια σύνταξη.

Παροχές Κλάδου Πρόνοιας - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις - Βασικές Προϋποθέσεις

Να έχει δικαιωθεί Κύριας Σύνταξης.

2.3. τ . Τ.Α.Τ.Τ.Α- Γ΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ-ΠΑΡΟΧΩΝ

2.3.1.ΚΛΑΔΟΣ ΣΥΝΑΞΗΣ

ΣΚΟΠΟΣ

Με το Νόμο 6071/34 ιδρύθηκε και με το Ν.Δ. 3572/56 λειτούργησε το Ταμείο Ασφαλίσεως Εργατών Τύπου Αθηνών, το οποίο μετονομάστηκε σε Ταμείο Ασφαλίσεως Τεχνικών Τύπου Αθηνών με την παρ. 3 άρθρ. 1 Ν. 1186/27-30 Ιουλ. 1981 (ΦΕΚ Α΄ 202) (κατωτ. αριθ. 22). Σκοπός του Ταμείου είναι η ασφάλιση των ασφαλιστέων προσώπων κατά των κινδύνων της ανεργίας, της ασθενείας, της αναπηρίας, του ατυχήματος, του γήρατος και του θανάτου, με την χορήγηση στα πρόσωπα αυτά και στα μέλη οικογενείας τους, των προβλεπομένων παροχών σε είδος και σε χρήμα (περιοδικών και εφάπαξ) σε περιπτώσεις επέλευσης και επαλήθευσης της ασφαλιστικής περίπτωσης.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΕΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια σε όλους τους κλάδους του:

α) Τα πρόσωπα που παρέχουν κατά κύρια απασχόληση εξαρτημένη εργασία, έναντι αμοιβής, προς τις Αθηναϊκές ημερήσιες εφημερίδες, ανεξαρτήτως φύλου και ιθαγενείας με τις ειδικότητες των λινοτυπών, μηχανικών λινοτυπικών μηχανών, πιεστών και βοηθών των κυλινδρικών πιεστηρίων, σελιδοποιών και των βοηθών αυτών, εφ' όσον οι εφημερίδες αυτές κυκλοφορούν μέσω πρακτορείων πωλήσεων εφημερίδων.

β) Τα πρόσωπα που παρέχουν κατά κύρια απασχόληση εξαρτημένη εργασία, έναντι αμοιβής, προς τα στην Αθήνα εκδιδόμενα περιοδικά και μη ημερήσιες Αθηναϊκές εφημερίδες (εβδομαδιαίες) με μία από τις ανωτέρω ειδικότητες που αναφέρθηκαν και εφ' όσον τα περιοδικά αυτά και οι μη ημερήσιες εφημερίδες κυκλοφορούν μέσω πρακτορείων πωλήσεων εφημερίδων και περιοδικών.

γ) Τα πρόσωπα που παρέχουν κατά κύρια απασχόληση εξαρτημένη εργασία, έναντι αμοιβής, προς τυπογραφικές επιχειρήσεις οποιασδήποτε φύσεως και μορφής, με μία από τις ανωτέρω ειδικότητες και οι οποίες αναλαμβάνουν την εκτύπωση εργολαβικός ημερησίων Αθηναϊκών εφημερίδων ή περιοδικών, κυκλοφορούντες δια μέσου των πρακτορείων πωλήσεως εφημερίδων και περιοδικών.

δ) Τα πρόσωπα τα οποία παρέχουν κατά κύρια απασχόληση εξαρτημένη εργασία, έναντι αμοιβής, προς τις ημερήσιες Αθηναϊκές εφημερίδες και τα στην Αθήνα εκδιδόμενα περιοδικά, με τις ειδικότητες που αναφέρθηκαν, έστω και εάν τα περιοδικά ή οι εφημερίδες αυτές δεν κυκλοφορούν μέσω πρακτορείου πωλήσεως εφημερίδων και περιοδικών.

ε) Τα πρόσωπα που παρέχουν κατά κύρια απασχόληση εξαρτημένη εργασία, έναντι αμοιβής, προς τις ημερήσιες Αθηναϊκές εφημερίδες, με την ειδικότητα του πιεστού και βοηθού επιπέδου πιεστηρίου, εφ' όσον το υπόλοιπο τεχνικό προσωπικό της εφημερίδας υπάγεται στην ασφάλιση του Ταμείου και

στ) Το τακτικό προσωπικό του Ταμείου.

ΠΟΡΟΙ

Το Ταμείο έχει ως πόρους:

α) Εργοδοτική εισφορά 7% επί της τιμής κάθε πωλουμένου φύλλου από των Αθηναϊκών εκδιδόμενων ημερησίων εφημερίδων που κυκλοφορούν μέσω των Πρακτορείων πωλήσεως εφημερίδων.

β) Εργοδοτική εισφορά ποσοστού 1,73% επί της τιμής κάθε πωλουμένου φύλλου από των Αθηναϊκών εκδιδόμενων μη ημερησίων εφημερίδων (εβδομαδιαίων) και περιοδικών που κυκλοφορούν μέσω των Πρακτορείων πώλησεως εφημερίδων και περιοδικών.

γ) Εργοδοτική εισφορά ποσοστού 16% επί των πάσης φύσεως αποδοχών των ασφαλισμένων εργαζομένων στις εφημερίδες ή περιοδικά ή τυπογραφικές επιχειρήσεις, που δεν κυκλοφορούν μέσω των Πρακτορείων πώλησεως εφημερίδων και περιοδικών.

δ) Εργοδοτική εισφορά ποσοστού 3% επί του τιμήματος κάθε πληρωμής δημοσιεύσεως ή διαφημίσεως, που καταχωρήθηκε στις ημερήσιες Αθηναϊκές εφημερίδες.

ε) Εργοδοτική εισφορά ποσοστού 12% επί των πάσης φύσεως αποδοχών του τακτικού προσωπικού του Ταμείου.

στ) Εισφορά των συνταξιούχων του Ταμείου ίση προς 4% επί της συντάξεώς τους για την συνέχιση της ασφάλισής τους στον Κλάδο Ασθένειας και Μητρότητας.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Κλάδος Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις - Γήρατος

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ		
ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΣ ΧΡΟΝΟΣ	ΦΥΛΟ
60	25	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
65	15	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
58	35	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
55	25	ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ΜΕΙΩΜΕΝΗ) ΜΕΙΩΣΗ 1/267 ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ ΠΟΥ ΥΠΟΛΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ 60 ^ο ΕΤΟΣ
55	20	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΟ ΠΑΙΔΙ (ΠΛΗΡΗ)
Ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας	37	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Πηγή: www.etarpmte.gov.gr, Φεβρουάριος 2012, Επεξεργασία στοιχείων Σαραφίδου Μαρία

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις – Αναπηρίας

Ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας με 10 έτη ασφάλισης και ποσοστό αναπηρίας 67% που κρίνεται από την αρμόδια επιτροπή του Ι.Κ.Α.

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις – Θανάτου

10 Έτη ασφάλισης του θανάτου

Παροχές Κλάδου Επικουρικής Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις - Βασικές Προϋποθέσεις

Βασική προϋπόθεση για την λήψη επικουρικού βοηθήματος είναι ο ασφαλισμένος να λάβει Κύρια σύνταξη.

2.3.2. ΚΛΑΔΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Με τον υπ' αριθ. 390/1945 αναγκαστικό νόμο συστήθηκε στο Ταμείο Ασφάλισης Εργατών Τύπου Αθηνών, Ειδικός Λογαριασμός Ανεργίας, σκοπός του οποίου είναι η παροχή επιδομάτων ανεργίας στους ανέργους εργάτες Ημερησίου Τύπου, που εκδίδεται στην Αθήνα και στον Πειραιά.

Πόροι του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας, είναι:

α) Εισφορά των επιχειρήσεων των ημερησίων εφημερίδων που εκδίδονται στην Αθήνα και στον Πειραιά ίση προς 0,50% επί της τιμής πώλησεως κάθε πωλουμένου φύλλου εφημερίδας.

β) Εισφορά του εργατικού προσωπικού που εργάζεται στις εκδιδόμενες στην Αθήνα και στον Πειραιά ημερήσιες εφημερίδες, ίση προς 2% επί των αποδοχών του.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Πρόκειται για παροχή σε χρήμα και απαραίτητη προϋπόθεση για την χορήγηση του επιδόματος ανεργίας, είναι:

1. Καταγγελία σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου.
2. 300 ΗΕ (1 έτος) στη Γ' Δ/ση ΕΤΑΠ-ΜΜΕ από τις οποίες οι 150 ΗΕ (6μηνο) το τελευταίο 18μηνο πριν την έναρξη της επιδότησης της ανεργίας

Δεν υπάρχουν κριτήρια επιλεξιμότητας, όπως τεκμήρια διαβίωσης και εισοδηματικά κριτήρια. Η διάρκεια επιδότησης της ανεργίας είναι 9 μήνες.

Η ημερήσια αποζημίωση της ανεργίας : $27,00 \times 25 = 675,00\text{€}$ μηνιαία αποζημίωση

Η ημερήσια αποζημίωση με 1 τέκνο: $28,35 \times 25 = 708,05\text{€}$ μηνιαία αποζημίωση

Η ημερήσια αποζημίωση με 2 τέκνα: $29,70 \times 25 = 742,50\text{€}$ μηνιαία αποζημίωση

Η ημερήσια αποζημίωση με 3 τέκνα: $31,05 \times 25 = 776,25\text{€}$ μηνιαία αποζημίωση

Για την χορήγησή του απαιτείται η υποβολή δικαιολογητικών ως εξής: Αίτηση, α) πρωτότυπη καταγγελία σύμβασης εργασίας, β) Βιβλιάριο Ασθενείας, γ) ΑΦΜ – ΑΜΚΑ, δ) Υ/Δ ότι παραμένει άνεργος.

Επισημαίνεται ότι, όπως και στον λογαριασμό ανεργίας του Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ., μοναδική πηγή χρηματοδότησης του συγκεκριμένου ειδικού λογαριασμού είναι οι ασφαλιστικές εισφορές και όχι ο κρατικός προϋπολογισμός ούτε επιδοτήσεις ή πιστωτική χρηματοδότηση από διεθνείς πόρους, όπως Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε άλλου είδους πολυμερής ή διμερής χρηματοδότηση.

2.4 τ . Τ.Σ.Ε.Υ.Π.- Δ΄ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ- ΠΑΡΟΧΩΝ

2.4.1.ΚΛΑΔΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του Ταμείου είναι η ασφάλιση των ασφαλιστέων προσώπων κατά των κινδύνων ασθένειας, μητρότητας, αναπηρίας, γήρατος και θανάτου, με τη χορήγηση σε αυτά και στα μέλη της οικογένειάς τους των παροχών σε είδος και σε χρήμα, περιοδικών και εφάπαξ, όταν επέλθει ο ασφαλιστικός κίνδυνος.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΕΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

- α) οι εφημεριδοπώλες,
- β) οι υπάλληλοι Πρακτορείων Εφημερίδων,
- γ) οι υπάλληλοι του Ταμείου.

ΠΟΡΟΙ

Πόροι του Ταμείου είναι:

1. εισφορά ένα τοις εκατόν (1%) επί της τιμής πώλησης κάθε εφημερίδας, περιοδικού, φυλλαδίου ή οποιουδήποτε άλλου εντύπου πωλείται στην Αθήνα, στον Πειραιά και στα περίχωρα, η οποία παρακρατείται από την καθορισμένη αμοιβή των ασφαλισμένων εφημεριδοπωλών οι οποίοι πωλούν εφημερίδες, περιοδικά, φυλλάδια ή άλλα έντυπα,

2. εισφορά εβδομήντα-πέντε εκατοστά τοις εκατό (0,75%) επί της τιμής πώλησης κάθε ημερήσιας εφημερίδας και ένα τοις εκατό (1%) επί της τιμής πώλησης κάθε περιοδικού, φυλλαδίου ή οποιουδήποτε άλλου εντύπου πωλείται στην Αθήνα, στον Πειραιά και στα περίχωρα, η οποία παρακρατείται από την αμοιβή των Πρακτορείων τα οποία έχουν αναλάβει την πώληση αυτών,

3. εισφορά ένα τοις εκατό (1%) επί της τιμής πώλησης κάθε πωλούμενης εφημερίδας στην Αθήνα, στον Πειραιά και στα περίχωρα, και ένα τοις εκατό (1%) επί της τιμής πώλησης κάθε περιοδικού, βιβλίου, φυλλαδίου ή οποιουδήποτε άλλου εντύπου πωλείται στην Αθήνα, στον Πειραιά και στα περίχωρα, σε βάρος του ποσού το οποίο δικαιούνται να λάβουν από τα Πρακτορεία Εφημερίδων οι εκδότες των εντύπων αυτών,

4. εισφορά των ασφαλισμένων στο Ταμείο υπαλλήλων Πρακτορείων Εφημερίδων ίση με πέντε τοις εκατό (5%), που υπολογίζεται στο σύνολο των μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών τους,

5. εισφορά των ασφαλισμένων υπαλλήλων του Ταμείου, ίση με 6,67%, που υπολογίζεται στο σύνολο των μηνιαίων αποδοχών τους, και εργοδοτική εισφορά 25,33 του Ταμείου, που υπολογίζεται στις ίδιες αποδοχές των υπαλλήλων,

6. κάθε έσοδο που προέρχεται από δωρεές, κληροδοτήματα, καθώς και από την εξαγορά αναγνωριζόμενου χρόνου ασφάλισης,

6α) εισφορά τριάντα πέντε εκατοστά τοις εκατό (0,35%) επί της τιμής πώλησης κάθε ημερήσιας εφημερίδας, περιοδικού, φυλλαδίου ή οποιουδήποτε άλλου εντύπου από τα πωλούμενα σε όλη την επικράτεια και στο εξωτερικό, εκτός των περιφερειών Αθήνας, Πειραιά και περιχώρων, παρακρατούμενο από την αμοιβή των Πρακτορείων Αθήνας και Πειραιά τα οποία έχουν αναλάβει την πώληση τούτων

6β) Πόρος του Ταμείου είναι επίσης και τα ποσοστά του αγγελιοσήμου που καθορίζονται υπέρ του Ταμείου με νόμο ή άλλες διοικητικές πράξεις.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Κλάδος Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις - Γήρατος

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ – ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ		
ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΣ ΧΡΟΝΟΣ	ΦΥΛΟ
60	25	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
65	15	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
58	35	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
57	25	ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ΜΕΙΩΜΕΝΗ) ΜΕΙΩΣΗ 1/267 ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ ΠΟΥ ΥΠΟΛΕΙΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ 60 ^ο ΕΤΟΣ
50	20	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΟ ΠΑΙΔΙ (ΠΛΗΡΗ)
Ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας	37	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Πηγή: www.etartme.gov.gr, Φεβρουάριος 2012, Επεξεργασία στοιχείων Σαραφίδου Μαρία

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις – Αναπηρίας

Ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας με 10 έτη ασφάλισης και ποσοστό αναπηρίας 67% που κρίνεται από την αρμόδια επιτροπή του Ι.Κ.Α.

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις - Θανάτου

10 Έτη ασφάλισης του θανόντος.

Παροχές Κλάδου Πρόνοιας - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις - Βασικές Προϋποθέσεις

Να έχει δικαιωθεί Κύριας Σύνταξης.

2.5 τ. Τ.Σ.Ε.Υ.Π.Θ.-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΚΟΠΟΣ

Συστάθηκε με το Β. Διάταγμα 12/23.2.1937 το οποίο επέκτεινε τις διατάξεις του Νόμου 4434/1929 και στους εφημεριδοπόλες της πόλης της Θεσσαλονίκης. Σκοπός του Ταμείου είναι η παροχή σύνταξης ή εφάπαξ αποζημίωσης στους νόμιμα ασφαλισμένους του Ταμείου και στα μέλη της οικογένειάς τους σε περίπτωση θανάτου τους.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΕΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

- α)** οι εφημεριδοπώλες που ασκούν το επάγγελμα στην πόλη της Θεσσαλονίκης,
- β)** οι υπάλληλοι Πρακτορείων Εφημερίδων της Θεσσαλονίκης,
- γ)** οι υπάλληλοι του Ταμείου.

ΠΟΡΟΙ

Πόροι του Ταμείου είναι:

1. εισφορά ένα τοις εκατόν (1%) επί της τιμής πώλησης κάθε εφημερίδας, περιοδικού, φυλλαδίου ή οποιουδήποτε άλλου εντύπου πωλείται στην Θεσσαλονίκη και στα περίχωρα, η οποία παρακρατείται από την καθορισμένη αμοιβή των ασφαλισμένων εφημεριδοπωλών οι οποίοι πωλούν εφημερίδες, περιοδικά, φυλλάδια ή άλλα έντυπα,
2. εισφορά πενήντα εκατοστά τοις εκατό (0,50%) επί της τιμής πώλησης κάθε ημερήσιας εφημερίδας και επί της τιμής πώλησης κάθε περιοδικού, φυλλαδίου ή οποιουδήποτε άλλου εντύπου πωλείται στην Αθήνα, Θεσσαλονίκη ή άλλες πόλεις της Ελλάδας και πωλείται στην Θεσσαλονίκη, η οποία παρακρατείται από την αμοιβή των Πρακτορείων τα οποία έχουν αναλάβει την πώληση αυτών,
3. εισφορά ένα τοις εκατό (1%) επί της τιμής πώλησης κάθε εφημερίδας, και ένα τοις εκατό (1%) επί της τιμής πώλησης κάθε περιοδικού, βιβλίου, φυλλαδίου ή οποιουδήποτε άλλου εντύπου πωλείται στην Θεσσαλονίκη και στα περίχωρα, σε βάρος του ποσού το οποίο δικαιούνται να λάβουν από τα Πρακτορεία Εφημερίδων οι εκδότες των εντύπων αυτών,
4. εισφορά των ασφαλισμένων στο Ταμείο υπαλλήλων Πρακτορείων Εφημερίδων ίση με πέντε τοις εκατό (5%), που υπολογίζεται στο σύνολο των μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών τους,
5. εισφορά των ασφαλισμένων υπαλλήλων του Ταμείου, ίση με 5%, που υπολογίζεται στο σύνολο των μηνιαίων αποδοχών τους,
6. κάθε έσοδο που προέρχεται από δωρεές, κληροδοτήματα, καθώς και από την εξαγορά αναγνωριζόμενου χρόνου ασφάλισης,
7. Πόρος του Ταμείου είναι επίσης και τα ποσοστά του αγγελιοσήμου που καθορίζονται υπέρ του Ταμείου με νόμο ή άλλες διοικητικές πράξεις.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Κλάδος Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις - Γήρατος

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ		
ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΣ ΧΡΟΝΟΣ	ΦΥΛΟ
60	25	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
65	15	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
58	35	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ
57	25	ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ΜΕΙΩΜΕΝΗ) ΜΕΙΩΣΗ 1/267 ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ ΠΟΥ ΥΠΟΛΕΙΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ 60 ^ο ΕΤΟΣ
50	20	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΟ ΠΑΙΔΙ (ΠΛΗΡΗ)
Ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας	37	ΑΝΔΡΕΣ – ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Πηγή: www.etarpmte.gov.gr, Φεβρουάριος 2012, Επεξεργασία στοιχείων Σαραφίδου Μαρία

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις – Αναπηρίας

Ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας με 10 έτη ασφάλισης και ποσοστό αναπηρίας 67% που κρίνεται από την αρμόδια επιτροπή του Ι.Κ.Α.

Παροχές Κλάδου Κύριας Σύνταξης - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις – Θανάτου

10 Έτη ασφάλισης του θανόντος.

Παροχές Κλάδου Πρόνοιας - Κύριος Κλάδος - Προϋποθέσεις - Βασικές Προϋποθέσεις

Να έχει δικαιωθεί Κύριας Σύνταξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3.1 Ο ΝΟΜΟΣ 3655/2008 – ΟΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΑ ΤΑΜΕΙΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Με το άρθρο 39 του Νόμου 3655/2008 συνιστάται Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΤΑΠ-ΜΜΕ), το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, έχει έδρα την Αθήνα και η έναρξη λειτουργίας του είναι η 1/10/2008.

Το Ταμείο συγκροτούν πέντε κλάδοι α) κλάδος κύριας ασφάλισης, β) κλάδος επικουρικής ασφάλισης, γ) κλάδος πρόνοιας, δ) κλάδος υγείας και ε) κλάδος ανεργίας και δώρου. Σε κάθε κλάδο του Ταμείου εντάσσονται, πλέον, από την έναρξη λειτουργίας του, οι φορείς και κλάδοι των επιμέρους Ταμείων, ως Τομείς με πλήρη λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια.

Σκοπός του Ταμείου είναι α) η παροχή μηνιαίας κύριας σύνταξης από τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου κύριας ασφάλισης, στους ασφαλισμένους τους ή στα μέλη οικογένειάς τους, β) η παροχή μηνιαίας επικουρικής σύνταξης από τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου επικουρικής ασφάλισης, στους ασφαλισμένους τους ή στα μέλη οικογένειάς τους, γ) η παροχή εφάπαξ βοηθήματος από τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου πρόνοιας, στους ασφαλισμένους τους ή στα μέλη οικογένειάς τους, δ) η χορήγηση παροχών υγείας από τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου υγείας, στους ασφαλισμένους και στα μέλη οικογένειάς τους, ε) η καταβολή επιδομάτων ανεργίας, δώρων εορτών και επιδόματος αδείας από τους αντίστοιχους Τομείς του κλάδου ανεργίας και δώρου, στους ασφαλισμένους τους.

Πόροι του Ταμείου είναι οι προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές, ασφαλισμένου - εργοδότη, τα έσοδα από κοινωνικούς πόρους και κάθε άλλο πόρο υπέρ των αντίστοιχων Κλάδων και Λογαριασμών που εντάσσονται ως αυτοτελείς Τομείς και Λογαριασμοί και κατά το ποσοστό που κατανέμεται σε καθένα εκ των δικαιούχων, με βάση τις κείμενες διατάξεις, οι πρόσοδοι περιουσίας, η απόδοση των κεφαλαίων και αποθεματικών αυτών, καθώς και κάθε άλλο έσοδο που προκύπτει από τη δραστηριότητά τους. Όλοι οι ανωτέρω πόροι, το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού των εντασσόμενων Κλάδων και Λογαριασμών, καθώς και η κινητή και ακίνητη περιουσία τους, περιέρχονται από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του

Ταμείου στους αντίστοιχους αυτοτελείς Τομείς και Λογαριασμούς, ως καθολικούς διαδόχους των εντασσόμενων Κλάδων και Λογαριασμών.

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του νόμου, ορίζεται ότι το ΕΤΑΠ-ΜΜΕ διοικείται από δεκατριαμελές (13) Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από:

α) τον Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του.

β) Έξι (6) εκπροσώπους των ασφαλισμένων, που προτείνονται δύο (2) από τις οικείες οργανώσεις του Τομέα Συντάξεων Προσωπικού Εφημερίδων Αθηνών - Θεσσαλονίκης, ένας (1) από τις οικείες οργανώσεις του Τομέα Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Αθηνών, ένας (1) από τις οικείες οργανώσεις του Τομέα Ασφάλισης Τεχνικών Τύπου Αθηνών και δύο (2) από τις οικείες οργανώσεις του Τομέα Ασφάλισης Ιδιοκτητών, Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου, με τους αναπληρωτές τους.

γ) Τρεις (3) εκπροσώπους των εργοδοτών, που προτείνονται από τις οικείες οργανώσεις, με τους αναπληρωτές τους.

δ) Έναν (1) εκπρόσωπο των συνταξιούχων, που προτείνεται από τις οικείες οργανώσεις, με τον αναπληρωτή του.

ε) Έναν (1) υπάλληλο της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Προϊστάμενο Διεύθυνσης ή Τμήματος και ελλείψει αυτών υπάλληλο ΠΕ κατηγορίας με τουλάχιστον δεκαπενταετή υπηρεσία και Α' βαθμό, ο οποίος επιλέγεται από το Β' κλιμάκιο του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης, με τον αναπληρωτή του.

στ) Έναν (1) ειδικό επιστήμονα με προσόντα ανάλογα του Προέδρου, με τον αναπληρωτή του.

Οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ, όπως ορίζονται το άρθρο 45, είναι οι εξής:

- Καθορίζει την πολιτική δράσης του και αποφασίζει για όλα τα ζητήματα διοίκησης, οργάνωσης και διαχείρισης του Ταμείου προς εκπλήρωση των σκοπών του, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- Εισηγείται προς το εποπτεύον Υπουργείο νομοθετικά μέτρα απαραίτητα για τη βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας του Ταμείου, καθώς και για τη βελτίωση ή τροποποίηση των καταστατικών διατάξεων του Ταμείου και των Τομέων.
- Ασκεί διοίκηση επί του προσωπικού του Ταμείου σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

- Εγκρίνει τον προϋπολογισμό, απολογισμό και ισολογισμό εκάστου οικονομικού έτους, καθώς και τις απαιτούμενες τροποποιήσεις του προϋπολογισμού κατά την εκτέλεσή του.
- Διαχειρίζεται την περιουσία του Ταμείου και των Τομέων, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.
- Αποφασίζει για την επενδυτική πολιτική και την εν γένει αξιοποίηση των κεφαλαίων, της κινητής και ακίνητης περιουσίας, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.
- Μεριμνά για την είσπραξη των πόρων του Ταμείου και αποφασίζει για τις πάσης φύσεως παροχές.
- Αποφασίζει τη σύναψη συμβάσεων με τους παρόχους υγείας, ήτοι θεραπευτήρια, ιδιωτικές κλινικές, διαγνωστικά κέντρα, κέντρα αποκατάστασης, αποθεραπείας, φαρμακοποιούς ή φαρμακευτικούς συλλόγους, ιατρούς ή ιατρικούς συλλόγους, ενιαία για τους ασφαλισμένους όλων των Τομέων του κλάδου υγείας.
- Αποφασίζει για την εκτέλεση έργων, την εκπόνηση μελετών, την παροχή υπηρεσιών από τρίτους, φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή ομάδες εργασίας, εξουσιοδοτώντας τον Πρόεδρο για την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
- Αποφασίζει επί παντός θέματος σχετικά με τη δικαστική επιδίωξη οιασδήποτε αξιώσεως υπέρ ή κατά του Ταμείου σε κάθε δικαστήριο ανεξαρτήτως βαθμού και δικαιοδοσίας.
- Αποφασίζει για τη χορήγηση δανείων στους ασφαλισμένους, συνταξιούχους και υπαλλήλους του Ταμείου.
- Αποφασίζει για τη συμμετοχή του προσωπικού σε προγράμματα εκπαίδευσης, ενημέρωσης ή επιμόρφωσης.
- Αποφασίζει τη σύσταση πάγιας προκαταβολής για μικροδαπάνες, το ύψος αυτής, τις πιστώσεις εις βάρος των οποίων επιτρέπεται η πληρωμή δαπανών από αυτή ως και τον ορισμό του υπόλογου διαχειριστή της.
- Εγκρίνει κάθε είδους δαπάνη, για τη διενέργεια διαγωνισμών για την προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και εκτέλεση έργων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθορίζοντας τους όρους και τις προϋποθέσεις των υποβαλλόμενων προσφορών. Δύναται, επίσης, σε εξαιρετικές περιπτώσεις να αναθέτει στον Πρόεδρο του Δ.Σ. τη διενέργεια διαγωνισμών για την προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και εκτέλεση

εργασιών μέχρι του ποσού που προβλέπεται για τους πρόχειρους διαγωνισμούς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

- Αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά την εκτέλεση συμβάσεων προμηθειών και μισθώσεων ή την παράταση της ισχύος αυτών, τη χορήγηση προκαταβολών σε προμηθευτές, εφόσον προβλέπεται από τη σύμβαση, την κήρυξη προμηθευτών έκπτωτων και την κατάπτωση ή μη συμβατικών ρητρών, ως και την καταγγελία των σχετικών συμβάσεων.
- Αποφαίνεται επί ενστάσεων κατά πάσης φύσεως αποφάσεων οργάνων του Ταμείου, εν όλω ή εν μέρει απορριπτικών και κατά πράξεων επιβολής εισφορών και πρόσθετων τελών.
- Εξετάζει και αποφασίζει για την περαίωση των εκκρεμών κατά την έναρξη λειτουργίας του ΕΤΑΠ - ΜΜΕ υποθέσεων των εντασσόμενων Φορέων και Κλάδων.
- Μεριμνά για τη στέγαση των υπηρεσιών του Ταμείου.

3.2 ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΗΣ ΕΝΟΠΙΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Με τα άρθρα 39-51 του νόμου που αφορά την σύσταση και λειτουργία του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ οριοθετείται μια διοικητική ενοποίηση με στόχο την εξοικονόμηση πόρων, την περικοπή διοικητικών δαπανών και την ενιαία άσκηση κοινωνικής πολιτικής, στόχοι οι οποίοι έχουν τεθεί εδώ και χρόνια, με την ταυτόχρονη μείωση του αριθμού των ασφαλιστικών οργανισμών³⁰.

Γενικότερα, η μείωση του αριθμού των Ταμείων είχε προκριθεί από όλες τις πολιτικές ηγεσίες ως ενδεδειγμένη λύση για την επίλυση των τεράστιων προβλημάτων που αντιμετώπιζε και αντιμετωπίζει το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας.

Ωστόσο, οι ενοποιήσεις όχι μόνο δεν έλυσαν προβλήματα αλλά δημιούργησαν και επιπλέον, διότι οι καταργηθέντες κλάδοι των ασφαλιστικών οργανισμών που περιλαμβάνονται πλέον στους ενιαίους οργανισμούς

- Δεν βρίσκονται στην ίδια αναλογιστική και οικονομική θέση,
- Δεν έχουν το ίδιο νομοθετικό-ασφαλιστικό καθεστώς,
- Ούτε την ίδια σχέση εργαζομένων και συνταξιούχων,
- Ούτε τα ίδια αποθεματικά,
- Ούτε το ίδιο επίπεδο διοικητικής οργάνωσης και λειτουργίας,

³⁰ Α.Στεργίου-Θ.Σακελλαρόπουλος, Η Ασφαλιστική Μεταρρύθμιση, Πόρισμα, Εισηγήσεις, Άρθρα, Αθήνα 2010, σελ.354-357

- Ούτε τις ίδιες επαγγελματικές-ασφαλιστικές ιδιαιτερότητες.

Έτσι και στην περίπτωση του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ η διοικητική ενοποίηση δεν προσέφερε κάτι, εφόσον δεν πληρούνταν ορισμένες βασικές προϋποθέσεις, όπως εξίσωση της οικονομικής, αναλογιστικής, διοικητικής λειτουργίας καθώς και του νομοθετικού καθεστώτος μεταξύ των καταργηθέντων κλάδων των επιμέρους πρώην Ταμείων.

Θα πρέπει να γίνει σαφές ότι η διοικητική ενοποίηση και μόνο, δεν βελτιώνει την οικονομική θέση των ενιαίων ταμείων, δεν εξασφαλίζει την ζητούμενη βιωσιμότητα, δεν συνεπάγεται αυτόματα ενοποίηση των ασφαλιστικών καθεστώτων, δεν βελτιώνει την εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων, δεν επιλύει το δημογραφικό πρόβλημα, δεν αυξάνει από μόνη της τα αποθεματικά των ταμείων, δεν λαμβάνει υπόψη της τις επαγγελματικές ιδιαιτερότητες των ασφαλισμένων ενώ παράλληλα μειώνει τη συνοχή του συστήματος και αυξάνει την πολυπλοκότητα.

Επισημαίνεται, ότι η ενοποίηση δεν εξασφαλίζει την ζητούμενη απ' όλους βιωσιμότητα διότι η εξοικονόμηση των διοικητικών δαπανών δεν επιτυγχάνεται αφού αυτές διατηρούνται και δεν μειώνονται. Δεν γίνεται λόγος για την μείωση του αριθμού των Διοικητικών Συμβουλίων των Οργανισμών διότι πρόκειται για μηδαμινό κόστος σε σχέση με το σύνολο των διοικητικών δαπανών και αντικειμενικά το κόστος αυτό δεν επηρεάζει την βιωσιμότητα ενός Ταμείου. Το σοβαρότατο ζήτημα των ελλειμμάτων και γενικότερα της βιωσιμότητας των Ταμείων θα πρέπει να αντιμετωπιστεί, αναζητώντας τα αίτια των ελλειμμάτων ανά κλάδο ή οργανισμό καθώς και τις πιθανές δυνατότητες ανάκαμψης που διαφαίνονται.

Επίσης, η ενοποίηση ούτε σε αυτή την περίπτωση του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ κατάφερε να αναβαθμίσει την εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων σε σχέση με την εξυπηρέτησή τους από τα επιμέρους μικρότερα και λιγότερο γραφειοκρατικά Ταμεία. Η οποιαδήποτε αναβάθμιση της εξυπηρέτησης συνδέεται με την ποιοτική παροχή υπηρεσιών.

Έτσι και με αυτή την διοικητική ενοποίηση δημιουργήθηκε γραφειοκρατία, πολυπλοκότητα και φυσικά δεν επιτεύχθηκαν οι στόχοι του εξορθολογισμού, της απλοποίησης και της βελτίωσης του ασφαλιστικού συστήματος. Το σύστημα λειτουργίας και αυτού του οργανισμού παραμένει κακά οργανωμένο αφού δεν λειτουργεί ενιαίο μηχανογραφικό σύστημα ούτε και αποτελεσματικοί ελεγκτικοί μηχανισμοί.

Το σημαντικότερο πρόβλημα που πρέπει να επιλυθεί αφορά τις απαιτούμενες ουσιαστικές νομοθετικές ρυθμίσεις για κάθε έναν ασφαλιστικό οργανισμό ξεχωριστά.

Περαιτέρω, χρειάζονται κοινές ρυθμίσεις για όλα τα Ταμεία όπως ενιαία μηχανογράφηση και ενιαίοι μηχανισμοί ελέγχου.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1.1 ΑΓΓΕΛΙΟΣΗΜΟ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΟΡΟΣ

Τόνοι μελανιού έχουν διατεθεί για το θέμα του αγγελιοσήμου. Πρέπει ή δεν πρέπει να το καταβάλλουν οι διαφημιζόμενοι, πρέπει ή δεν πρέπει να το διαχειρίζονται οι διαφημιστικές, πρέπει ή δεν πρέπει να πληρώνει ο διαφημιζόμενος (και όχι ο εργοδότης) τις ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων, πρέπει ή δεν πρέπει να μειωθεί σε περιόδους κρίσης, να συμψηφιστεί με αντάλλαγμα τη διατήρηση των ισολογισμών στις εφημερίδες.

Δεν έχουν τέλος τα διλήμματα, δεν έχει τέλος αυτός ο διάλογος και οι αντιδικίες. Πρόκειται για ένα διάλογο που φουντώνει καθώς όλοι οι ενδιαφερόμενοι δεν χάνουν την ευκαιρία για να θέσουν το θέμα του αγγελιοσήμου προς αμφισβήτηση.

1.1.1 Η ιστορία του και η νομοθεσία γύρω από το αγγελιόσημο³¹

Το αγγελιόσημο θεσπίστηκε πρώτη φορά με το ν.δ. 465/1941 “περί διαχείρισεως των Λογαριασμών Ανεργίας των Ταμείων Συντάξεων Προσωπικού Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης και περί ενισχύσεως των πόρων αυτών”. Ειδικότερα, στο άρθρο 3 εδ. δ’ του ως άνω ν.δ/τος ορίστηκε ότι “Το προϊόν ειδικού αγγελιοσήμου εκ πέντε τοις εκατόν επιβαλλομένου δια του παρόντος Νόμου επί του τμήματος πάσης επί πληρωμή δημοσιεύσεως ή διαφημίσεως εμπορικής, ιδιωτικής, κοινοτικής, δημοτικής και κρατικής, καταχορουμένης από 1ης Σεπτεμβρίου 1941 εις τας εν Π. Ελλάδι εκδιδόμενας ημερησίας εφημερίδας, εξαιρέσει των εφημερίδων Ηπείρου και Θεσσαλίας. Η είσπραξις του αγγελιοσήμου ενεργείται δια της προσθήκης του αντιστοιχούντος ποσού εις τον λογαριασμόν καταχωρήσεως της δημοσιεύσεως, ευθυνομένης της εφημερίδος έναντι του Ταμείου ΣΠΔΕ εις την περίπτωσιν παραλείψεως. Αι πραγματοποιούσαι την είσπραξιν του αγγελιόσημου εφημερίδες υποχρεούνται, ευθυνόμεναι ως θεματοφύλακες, όπως εν αρχή εκάστου μηνός καταθέτωσιν εις την Εθνικήν Τράπεζαν της Ελλάδος επ’ ονόματι της ως είρηται Διαχειριστικής Επιτροπής παν ποσόν εισπραχθέν κατά τον προηγούμενον μήνα”.

³¹ Ι. Καρακώστας-Α. Τσεβάς, Η Νομοθεσία των Μ.Μ.Ε., Αθήνα-Κομοτηνή, 2003, (Εκδ. Σάκκουλα), σελ. 315-325.

Θεσπίστηκε έτσι η υποχρέωση καταβολής χρηματικού ποσού, υπέρ φορέων υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης των εργαζόμενων στον Τύπο και υπέρ των επαγγελματιών τους ενώσεων, για κάθε πράξη καταχώρισης στον Τύπο διαφήμισης ή δημοσίευσης των προβλεπόμενων στο νόμο ανακοινώσεων.

Έκτοτε, έχουν εκδοθεί πλείστες νομοθετικές ρυθμίσεις, με τις οποίες αφενός επεκτάθηκε η υποχρέωση καταβολής αγγελιοσήμου για τις διαφημίσεις, δημοσιεύσεις και καταχωρήσεις σε μη ημερήσιες εφημερίδες, αλλά και στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο, αφετέρου προσδιορίζεται και καθορίζεται εκάστοτε το ύψος του αγγελιοσήμου (ως ποσοστό επί των διαφημίσεων), οι υπόχρεοι καταβολής, καθώς και ο τρόπος είσπραξης, απόδοσης και κατανομής του στα οικεία ταμεία και στις επαγγελματικές ενώσεις των εργαζόμενων στον τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα.

Από το σύνολο των ως άνω νομοθετικών ρυθμίσεων, παρατίθενται, για τις ανάγκες της παρούσας μελέτης, οι διατάξεις που αναφέρονται στα μέσα ενημέρωσης, στα οποία η καταχώρηση διαφημίσεων συνεπάγεται υποχρέωση καταβολής αγγελιοσήμου.

Σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο 3 εδ. δ' του ν.δ/τος 465/1941 (όπως αυτό συμπληρώθηκε και αντικαταστάθηκε από το άρθρο 3 παρ. 1 εφ. Ε' του ν.δ/τος 1151/1942, του άρθρου 36 παρ. 1 του ν.δ/τος 158/1946, του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1872/1951, του άρθρου 8 παρ. 1 εδ. α' του ν.δ/τος 3572/1956 και του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 4041/60) υποχρέωση καταβολής αγγελιοσήμου επιβάλλεται επί των διαφημίσεων που δημοσιεύονται στις ημερήσιες εφημερίδες Αθηνών. Στο άρθρο 8 παρ. 1 του ν.δ/τος 1344/1973 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Ν.Δ. 285/1969 "περί τροποποιήσεως του Α.Ν. 248/1967" προβλέφθηκε ότι "το περί ου η παρ. 1 του Α.Ν. 248/1967 Αγγελιοσημον επιβάλλεται και επί των διαφημίσεων και επί πληρωμή, δημοσιεύσεων, των καταχωριζομένων εις μη ημερήσιας εφημερίδας και περιοδικά, εκδιδόμενα εν τη περιοχή της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης".

Περαιτέρω αγγελιοσημον υπολογίζεται και αποδίδεται στους οικείους φορείς, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 1872/1951, όπως αυτό τροποποιήθηκε από το άρθρο 4 του ν.δ/τος 3616/1956 και για τις διαφημίσεις που καταχωρούνται στις ημερήσιες εφημερίδες Θεσσαλονίκης.

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 1 του α.ν. 248/1967 "Από της δημοσιεύσεως του παρόντος επιβάλλεται αγγελιοσημον εξ είκοσι τοις εκατόν (20%) επί του τιμήματος εκάστης διαφημίσεως ή παντός επί πληρωμή δημοσιεύματος καταχωριζομένων εις μη ημερήσιαν εφημερίδα εκδιδόμενην εν Αθήναις και Θεσσαλονίκη", ενώ στην παρ. 2 του ως άνω άρθρου περιέχεται ορισμός της μη ημερήσιας εφημερίδας για την εφαρμογή της

εν λόγω ρύθμισης. Κατά τη διάταξη αυτή, μη ημερήσια εφημερίδα θεωρείται “κάθε έντυπο που εκδίδεται με οποιαδήποτε μορφή ή εμφάνιση μέχρι και τρεις φορές τουλάχιστον ετησίως”.

Παράλληλα, με τη θεσμοθέτηση της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης στη χώρα μας και την ίδρυση του Εθνικού Ιδρύματος Ραδιοφωνίας και Τηλεοράσεως (Ε.Ι.Ρ.Τ) αλλά και της Υπηρεσίας Ενημερώσεως Ενόπλων Δυνάμεων (ΥΕΝΕΔ), αγγελιόσημο επιβλήθηκε επί των διαφημίσεων που καταχωρούνταν και στα μέσα αυτά. Ήδη, μετά και την νομοθετική πρόβλεψη ίδρυσης ιδιωτικών ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, με τις διατάξεις των άρθρων 6 παρ. 5 και 15 παρ. 2 του ν. 1866/1989 “Ίδρυση Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεοράσεως και παροχή αδειών για την ίδρυση και λειτουργία τηλεοπτικών σταθμών” (Α΄ 222), επιβλήθηκε υποχρέωση καταβολής αγγελιοσήμου και επί των καταχωρημένων στα μέσα αυτά διαφημίσεων και προβλεπόμενων στο νόμο ανακοινώσεων. Η κατανομή του αγγελιοσήμου στους διάφορους δικαιούχους φορείς γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 1989/1991, όπου και προβλέφθηκε ότι: “Τα ανωτέρω ποσοστά κατανομής του αγγελιοσήμου μπορούν, ύστερα από σύμφωνη γνώμη όλων των δικαιούχων φορέων να αυξομειώνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης”.

1.1.2 Τι είναι όμως το αγγελιόσημο;

Το αγγελιόσημο είναι ένας κοινωνικός πόρος (ο τρόπος κατανομής του σε Ταμεία ή Κλάδους ασφάλισης, ασθένειας κ.λπ., στο άρθρο 150, παράγραφος 4 και επόμενες, του νέου Ασφαλιστικού Νόμου 3655/2008), που επιβάλλεται στην αξία των τιμολογίων, τα οποία αφορούν καταχωρίσεις ή μεταδόσεις διαφημιστικών μηνυμάτων, με την διάθεση χώρου σε έντυπο, ή την διάθεση ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού χρόνου, ή ακόμη και την ανάληψη χορηγίας εκπομπής για τον ίδιο λόγο (διαφήμιση) και κάθε διαφήμιση ή δημοσίευση στα ΜΜΕ χρεώνεται με ποσοστό αγγελιοσήμου ύψους 20% για τον ημερήσιο και περιοδικό τύπο και 21,5% για τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα.

Αυτά, αναφέρονται στο άρθρο 12 του Ν 2328/1995 (ΝΟΜΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ) όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 33 του Ν 2429/1996, ο οποίος νόμος καταργήθηκε με την παράγραφο 2, του άρθρου 31 του Ν 3023/2002, με εξαίρεση τα άρθρα 24-29 και 32-34 αυτού. Συνεπώς, το άρθρο 33 του Ν 2429/1996 εξακολουθεί να ισχύει. Να σημειώσουμε ότι δεν υπολογίζεται ΦΠΑ επί του αγγελιοσήμου.

Περαιτέρω, στην παράγραφο 2 του άρθρου 33 του Ν 2429/1996 (ως άνω), ορίζεται ότι κάθε ραδιοφωνικός ή τηλεοπτικός σταθμός και κάθε εφημερίδα ή περιοδικό

που εδρεύει, εκπέμπει ή εκδίδεται σε οποιοδήποτε μέρος της Ελληνικής Επικράτειας και έχει την υποχρέωση καταβολής του αγγελιοσήμου (όπως καθιερώθηκε και ισχύει με τους νόμους: ΑΝ 248/1967 – ΝΔ 1344/1973), οφείλει να υποβάλλει στην οικεία ΔΟΥ, τον τιμοκατάλογο διαφημίσεων και χορηγιών που εφαρμόζει. Στον τιμοκατάλογο πρέπει να περιλαμβάνονται και οι εκπτώσεις, οι προμήθειες και οι προσφορές, καθώς και ο αποδέκτης αυτών, είτε είναι ο ίδιος ο διαφημιζόμενος, είτε είναι ο διαφημιστής που μεσολαβεί. Ο τιμοκατάλογος αυτός, όπως περιγράφεται ανωτέρω, αποστέλλεται από τα μέσα ενημέρωσης και στο Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ. (Ταμείο Συντάξεων Αθηνών-Θεσσαλονίκης).

1.1.3 Η διαδικασία³²

Κάθε ημερολογιακό τρίμηνο και μέχρι την 20η ημέρα του μήνα που ακολουθεί, καταβάλλεται με τη συμπλήρωση και κατάθεση ειδικού εντύπου, από τον διαφημιζόμενο (ή από τον διαφημιστή, αν μεσολαβεί, κατ' εντολή του διαφημιζόμενου) το ποσό του αγγελιοσήμου στην ΕΤΕ, σε ειδικό λογαριασμό, στο όνομα του μέσου ενημέρωσης, στο οποίο έγινε η διαφημιστική προβολή. Επισημαίνουμε ότι, το αγγελιοσήμο δεν αποτελεί δαπάνη που εκπίπτει για τις εκδοτικές επιχειρήσεις, καθόσον βαρύνει τους πελάτες τους, οι οποίοι απλώς μεσολαβούν για την είσπραξη και την απόδοσή του στον Ενιαίο Δημοσιογραφικό Οργανισμό Επικουρικής Ασφάλισης και Περίθαλψης (ΠΟΛ 1057/2007).

Με βάση τις οδηγίες της παραγράφου 1β του άρθρου 3 της ΠΟΛ 1217/1996, κοινής απόφασης των υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με την οποία καθορίστηκαν οι λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 12 του Ν 2328/1995, ορίζεται ότι το μέσο ενημέρωσης υποβάλλει, για κάθε ημερολογιακό δίμηνο και μέχρι την 15η ημέρα του μεθεπόμενου μήνα, από την λήξη του ημερολογιακού διμήνου – βλέπε και ΠΟΛ 1238/1996 – ένα αντίτυπο του τηρούμενου ημερολογίου διαφημίσεων, στη ΔΟΥ της έδρας και ένα στο Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ. Ειδικά για τη ΔΟΥ, οι υπόχρεοι που τηρούν το ημερολόγιο αυτό μηχανογραφικά, υποβάλλουν ηλεκτρονικά μέσα αποθήκευσης δεδομένων, στα οποία περιέχονται όλα τα στοιχεία του ημερολογίου αυτού (ΠΟΛ 1077/2006). Με την ανωτέρω ΠΟΛ, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, διευκρίνισε ότι, αντί του τριπλότυπου Ημερολογίου Διαφημίσεων, όπως αρχικά είχε οριστεί, είναι δυνατόν αυτό να τηρείται σε απλότυπη μορφή, με την προϋπόθεση ότι θα

---

³² Ι. Καρακώστας -Α. Τσεβάς, Η Νομοθεσία των Μ.Μ.Ε.,Αθήνα-Κομοτηνή,2003,(Εκδ. Σάκκουλα), σελ.357-370.

υποβάλλεται τόσο στη ΔΟΥ, όσο και στο Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ., με ηλεκτρονικά μέσα αποθήκευσης δεδομένων. Επισημαίνεται ότι το αγγελιόσημο δεν είναι παρακράτηση φόρου, είναι δαπάνη.

Τέλος, να σημειώσουμε ότι το αγγελιόσημο δεν συνιστά παρακράτηση φόρου και δεν συμψηφίζεται με φόρο εισοδήματος. Αποτελεί δαπάνη της διαφημιζόμενης επιχείρησης, η οποία καταχωρίζεται σε υπολογαριασμό του 63. ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ. Με τη γνωμάτευση ΕΣΥΛ 278/1996, δόθηκε η δυνατότητα, το αγγελιόσημο να καταχωρίζεται μαζί με την τιμολογιακή αξία της διαφήμισης, σε υπολογαριασμό του 64.02, για λόγους πληροφοριακούς, ώστε να αθροίζεται με το συνολικό κόστος αυτής.

1.2 ΚΡΙΤΙΚΗ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΓΕΛΙΟΣΗΜΟ

Σε έκθεση με τίτλο «Επιχειρηματικότητα χωρίς εμπόδια» εντάσσεται στη λίστα με τα 250 εμπόδια στην επιχειρηματική δράση και το αγγελιόσημο. Και οι εκδότες, επιχειρηματίες και οι ίδιοι, δεν ξεκαθαρίζουν τις θέσεις τους. Το εμφανές στοιχείο είναι η διαφορετικότητα στις απόψεις, στους στόχους, στα συμφέροντα και στις σκοπιμότητες που υπηρετεί ο καθένας από αυτούς.

Ταυτόχρονα, σε έκθεση του ΣΕΒ, στην οποία συνέδραμε και ο Σύνδεσμος Διαφημιζομένων Ελλάδος (ΣΔΕ) ως μέλος του, αναφέρεται ότι το υψηλό κόστος του αγγελιοσήμου επιβαρύνει σημαντικά το κόστος διαφήμισης και υπηρεσιών, ενώ μετακυλύετε το κόστος ασφάλισης του εργοδότη στον πελάτη.

Την ίδια στιγμή παρατηρείται μεγάλη κινητικότητα από την πλευρά της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών (ΠΟΕΣΥ) και του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρίσης, Ασφάλισης και Περίθαλψης (ΕΔΟΕΑΠ) να πασχίζουν τόσο για την επέκταση του αγγελιοσήμου στα Νέα Μέσα και όσο και για την τυπική, νομοθετική και ουσιαστική του κατοχύρωση.

Σε πρόσφατη συνεδρίαση του Δ.Σ. της ΠΟΕΣΥ συμφωνήθηκε ότι:

- Οι ιστοσελίδες θεωρούνται προέκταση των υπαρχόντων ΜΜΕ (εφημερίδες, περιοδικά, ραδιόφωνα, τηλεοράσεις).
- Δεν τίθεται θέμα ανακατανομής του αγγελιοσήμου. Έτσι, ανάλογα με το Μέσο θα γίνεται, σύμφωνα με τα ισχύοντα, και η κατανομή του πόρου.

Στην ασφάλιση των οικείων κλάδων του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ θα υπάγεται υποχρεωτικά το δημοσιογραφικό και το διοικητικό προσωπικό που απασχολείται κατά κύριο επάγγελμα με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε διαδικτυακές ιστοσελίδες εφημερίδων,

περιοδικών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών που εκδίδονται, μεταδίδονται ή εκπέμπουν στην Ελλάδα ή από την Ελλάδα καθώς και σε επιχειρήσεις που παράγουν αναπαράγουν ή μεταδίδουν μέσω internet θέματα στα οποία περιλαμβάνονται και ειδήσεις για πολιτικά, κοινωνικά, οικονομικά, πολιτιστικά, αθλητικά γεγονότων ή εκδηλώσεις ή άρθρα, σχόλια συνεντεύξεις ή συζητήσεις για τα θέματα αυτά. Για την ασφάλιση των εργαζομένων θα καταβάλλεται η εργοδοτική εισφορά ασφαλισμένου που προβλέπονται για τους οικείους φορείς κοινωνικής ασφάλισης. Στον λογαριασμό ανεργίας προσωπικού ημερήσιων εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης θα καταβάλλεται εργοδοτική εισφορά 2%.

Διαφημίσεις ή με πληρωμή δημοσιεύματα που προβάλλονται ή καταχωρίζονται σε sites εφημερίδων, περιοδικών, ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών υπόκεινται στην επιβάρυνση αγγελιοσήμου στο ίδιο ποσοστό που προβλέπεται κάθε φορά για τα οικεία ΜΜΕ το οποίο κατανέμεται στους φορείς κατά την ίδια αναλογία που καθορίζονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, οι δε καταχωρίσεις στις υπόλοιπες διαδικτυακές ιστοσελίδες που διατηρούν οι αναφερόμενες στην προηγούμενη παράγραφο επιχειρήσεις και περιλαμβάνουν ειδήσεις ή σχόλια, θα υπόκεινται στο αγγελιόσημο που προβλέπεται κάθε φορά για τις εφημερίδες.

Το αγγελιόσημο θα βαρύνει άμεσα τον διαφημιζόμενο ή τον διαφημιστή που μεσολαβεί κατ' εντολή του διαφημιζόμενου και θα κατατίθεται από τους υπόχρεους σε λογαριασμό με τίτλο «Ειδικός λογαριασμός Αγγελιοσήμου Διαδικτύου» που τηρείται στην ίδια τράπεζα στην οποία κατατίθεται το αγγελιόσημο και των άλλων ΜΜΕ.

Από την πλευρά της πολιτείας ετοιμάζεται νέα ρύθμιση για το αγγελιόσημο προς δύο κατευθύνσεις. Η πρώτη στη λογική της «διάσωσης» του είναι η κατανομή του μόνο προς τους εργαζόμενους που έχουν άμεση σχέση με τα ΜΜΕ ενώ η δεύτερη, αφορά τη ρύθμιση της ασφάλισης στο Internet, με την επέκταση του αγγελιοσήμου και στα Νέα Μέσα. Πρόθεση της κυβέρνησης είναι να επανέλθει αναμορφωμένο το άρθρο 67 του ασφαλιστικού νόμου που αποσύρθηκε πριν την ψήφισή του και να υπαχθούν στα ταμεία όσοι εργάζονται στο Διαδίκτυο. Στόχος είναι να προσδιοριστεί το πλαίσιο λειτουργίας των sites καθώς είναι το επόμενο βήμα μετεξέλιξης των έντυπων εκδόσεων, αλλά και των καναλιών. Η αρχική σκέψη είναι κάθε site, να προσδιορίζεται με βάση την προέλευση του, δηλαδή, αν προέρχεται από την ύλη της εφημερίδας, ή ενός ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού. Αν πρόκειται για αυτόνομη προσπάθεια, θα καταγράφεται ως τέτοια (και θα άπτεται του ιδιοκτήτη της εάν θα ακολουθεί το μοντέλο Αγγελιοσήμου βάσει της τηλεόρασης ή της εφημερίδας αντιστοίχως, αναλόγως του περιεχομένου της).

Οι εκπρόσωποι των εκδοτών, προτείνουν το ποσό της εργοδοτικής εισφοράς κάθε εφημερίδας να εξοφλείται από το αγγελιοσήμιο που «παράγει» βάσει των καταχωρήσεων της και εάν δεν επαρκεί, να καταβάλει το υπόλοιπο ο κάθε εκδότης με δική του συμβολή. Από την πλευρά τους, τα κανάλια περιλαμβάνουν στην «ατζέντα» των συζητήσεών τους με την κυβέρνηση μείωση αγγελιοσήμιου από 21,5% σε 10%, από το οποίο 5% θα διοχετεύεται στο ΕΤΑΠ-ΜΜΕ και μόνο στο πρώην ΤΣΠΕΑΘ και 5% στον ΕΔΟΕΑΠ. Ταυτόχρονα ζητούν να ρυθμιστεί ότι το εισπραττόμενο αγγελιοσήμιο από τις διαφημίσεις θα αποδίδεται εξ ημισείας (50%, 50%), στα μόνα ταμεία που έχουν σχέση με τη δραστηριότητα της τηλεοπτικής αγοράς, τα ΕΤΑΠ-ΜΜΕ και τον ΕΔΟΕΑΠ (το κάθε ταμείο το 5% εκ του επιβαλλόμενου αγγελιοσήμιου ύψους 10%, – δηλαδή ό,τι παίρνουν και σήμερα αποκλεισμένων όμως των λοιπών ταμείων που δεν συνδέονται με τη ραδιοτηλεοπτική διαφήμιση). Οι καναλάρχες τονίζουν ότι «χρειάζεται νομοθετική ρύθμιση τροποποίησης των διατάξεων».

Ωστόσο, είναι γνωστή η θέση της ΕΔΕΕ και η προσπάθειά της να πείσει τις εκάστοτε κυβερνήσεις, να αλλάξουν τη διάταξη του Ν.2328/1995 που υποχρεώνει τις διαφημιστικές να αποδίδουν αγγελιοσήμιο (20% του κόστους της διαφήμισης για τον Τύπο και 21,5% για TV και Ραδιόφωνο) και να το καταβάλουν τα ίδια τα ΜΜΕ. Όσο για τους διαφημιζόμενους, είναι γνωστή η θέση του ΣΔΕ ότι μια τέτοια προοπτική θα ήταν ολέθρια για τα Νέα Μέσα δεδομένης της κρίσης αλλά και της χαμηλής ανάπτυξης του internet στην Ελλάδα.

Η κρατούσα νομική και πολιτική άποψη για τους κοινωνικούς πόρους στο ευρωπαϊκό δίκαιο είναι ότι αυτοί συνιστούν έμμεσους φόρους υπέρ τρίτων και αποτελούν παράγοντες ανώμαλης λειτουργίας των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, γιατί παραγνωρίζουν τον ανταποδοτικό χαρακτήρα των ασφαλιστικών παροχών.

Παραβιάζεται έτσι η βασική αρχή της κοινωνικής ασφάλισης που επιτάσσει στη χώρα μας τη χρηματοδότηση με συνεισφορά εργαζόμενου-εργοδότη-Κράτους. Εξάλλου, η επιβολή του αγγελιοσήμιου δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία της διαφημιστικής αγοράς. Ο συγκεκριμένος κοινωνικός πόρος δημιουργεί ιλιγγιώδη επιβάρυνση του κόστους διαφήμισης για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της ιδιωτικής οικονομίας. Είναι γνωστή η αμφισβήτηση του όλου νομοθετήματος του αγγελιοσήμιου, από την πλευρά της Ένωσης Διαφημιστικών Εταιρειών Ελλάδος (ΕΔΕΕ).

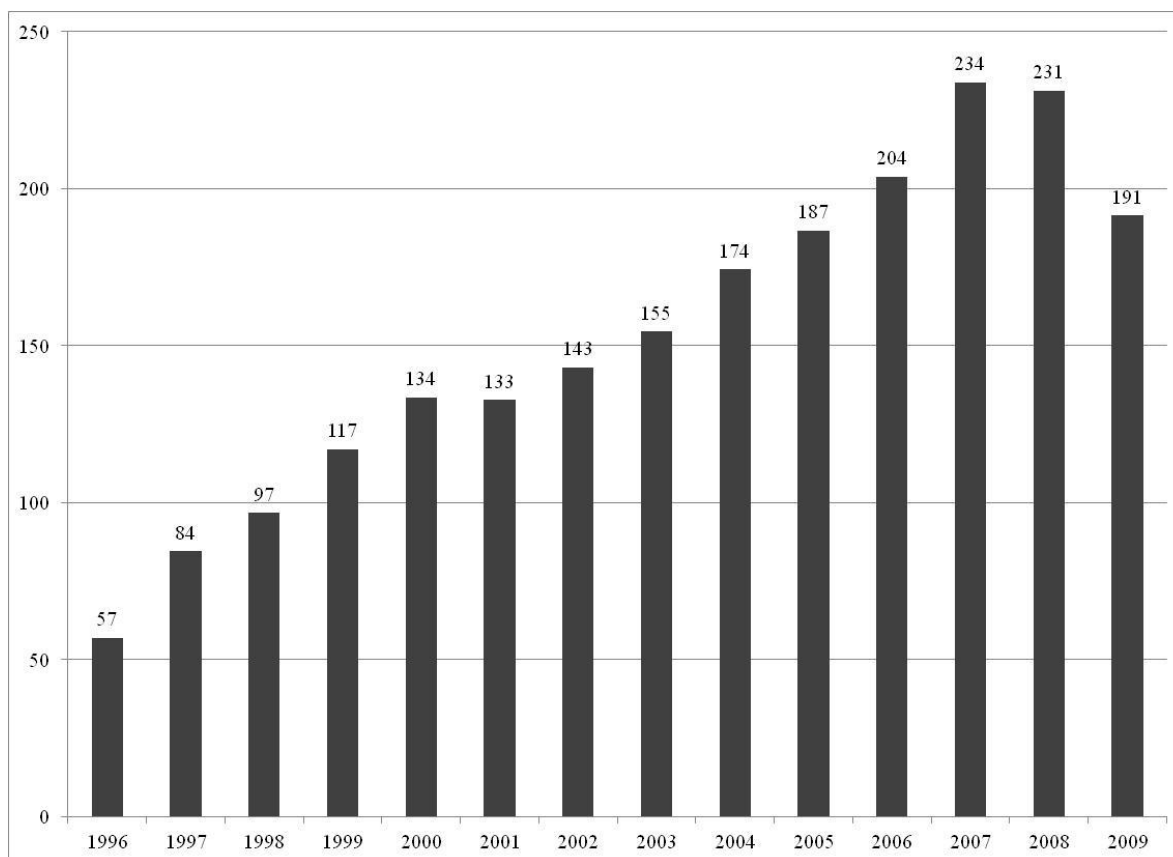
Σύμφωνα με εκτιμήσεις της ΕΔΕΕ, τα τελευταία 14 χρόνια, από τότε δηλαδή που νομοθετήθηκε η υποχρέωση απόδοσης του αγγελιοσήμιου από τις διαφημιστικές εταιρίες, η διαφημιστική αγορά έχει εισφέρει πάνω από δύο δισεκατομμύρια (2δς) ευρώ.

ΠΙΝΑΚΑΣ-ΓΡΑΦΗΜΑ 10

Ποσά αγγελιοσήμου σε εκατομμύρια ανά έτος (1996-2009)

Ευρώ (ποσά σε εκατομμύρια)

Σύνολο 1996-2009: € 2.140.678.730

Σημείωση: Οι εκτιμήσεις έχουν γίνει στο σύνολο των διαφημιζομένων, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι φορείς του Δημοσίου και του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, η διαφήμιση των οποίων εξαιρείται της υποχρέωσης καταβολής αγγελιοσήμου.

Πηγή: ΕΛΕΕ, 2010, Επεξεργασία στοιχείων Σαραφίδου Μαρία

Επιπλέον, η επιβολή δια νόμου της υποχρέωσης απόδοσης του συγκεκριμένου κοινωνικού πόρου από τις διαφημιστικές εταιρίες αποτελεί παραβίαση της συνταγματικής αρχής της οικονομικής ελευθερίας, γιατί συνιστά παράνομη μετάθεση εις βάρος τρίτων (διαφημιστικών εταιριών) μιας κατ' εξοχήν δημόσιας εισπρακτικής λειτουργίας με βαρύτατες κυρώσεις.

Οι οικονομικές υπηρεσίες των διαφημιστικών εταιριών καλούνται να συλλέγουν και να αποδίδουν το αγγελιόσημο με λειτουργικό κόστος ανάλογο με αυτό που τις επιβαρύνει για τον ΦΠΑ και για τις ασφαλιστικές εισφορές των δικών τους εργαζομένων, οι οποίοι ασφαλίζονται, όπως οι περισσότεροι Έλληνες στο ΙΚΑ. Οι διαφημιστικές εταιρίες, έτσι, ανάγονται σε «(εισ)φοροσυλλέκτες», αφού καλούνται να εκπληρώσουν

χωρίς αντάλλαγμα μια αποστολή δημόσιου χαρακτήρα, ξένη προς τις δραστηριότητές τους και για μια άλλη κατηγορία επαγγελματιών, αντίθετα με την αρχή της αναλογικότητας. Αυτή η υποχρέωση συνιστά, σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, δυσανάλογη και ανεπίτρεπτη επέμβαση και θίγει την ίδια την υπόσταση της οικονομικής και επαγγελματικής ελευθερίας.

Σύμφωνα με μετριοπαθείς υπολογισμούς του Συμβουλίου Οικονομικών Διευθυντών της ΕΔΕΕ, το κόστος ετήσιας διαχείρισης της διαδικασίας απόδοσης του αγγελιοσήμου:

- Στοιχίζει 15.000 ευρώ σε κάθε μεγάλη διαφημιστική εταιρία ή media shop
- Στοιχίζει 10.000 ευρώ σε κάθε μεσαία διαφημιστική εταιρία ή media shop
- Στοιχίζει 5.000 ευρώ σε κάθε μικρή διαφημιστική εταιρία.

Αυτό σημαίνει ότι μόνο για τις εταιρίες – Μέλη της ΕΔΕΕ, το ετήσιο κόστος σε ανθρώπινο δυναμικό και λειτουργικά κόστη, ανέρχεται σε 700.000 ευρώ. Αν υπολογίσει κανείς τα δεκάδες μικρά διαφημιστικά γραφεία της χώρας, για τα οικονομικά των οποίων η διαχείριση του αγγελιοσήμου γίνεται ακόμη πιο ακριβή, αναλογικά με τη στελέχωσή τους, η επιβάρυνση της διαφημιστικής αγοράς υπερβαίνει το 1 εκ ευρώ κάθε χρόνο. Μια τρίτη αγορά δηλαδή του ιδιωτικού τομέα, υποχρεούται να προσφέρει δωρεάν, εν τοις πράγμασι, τη λειτουργία ενός «εισπρακτικού φορέα» με λειτουργικό κόστος 1 εκ ευρώ κάθε χρόνο στους δημοσιογράφους και άλλους εργαζόμενους στα ΜΜΕ.

Είναι χαρακτηριστικό ότι, τελευταία, αμφισβητείται έντονα τόσο η νομιμότητα όσο και η οικονομική σκοπιμότητα του αγγελιοσήμου, ως κοινωνικού πόρου, από κατηγορίες επιχειρήσεων όπως αυτές της κινητής τηλεφωνίας, οι οποίες επιδιώκουν την απαλλαγή τους λόγω δραστηριοτήτων κοινωνικής ωφέλειας, ενώ το Δημόσιο και οι ανώνυμες εταιρίες που λειτουργούν χάριν του δημοσίου συμφέροντος ήδη εξαιρούνται. Επίσης, επαγγελματικές ενώσεις ζητούν η υποχρεωτική δημοσίευση ισολογισμών να γίνεται στο διαδίκτυο και όχι στις εφημερίδες.

Η αξία της διαφήμισης είναι σημαντική για την οικονομία σε διεθνές επίπεδο. Η Διαφήμιση είναι ο «εμπορικός λόγος» των επιχειρήσεων της πραγματικής οικονομίας και ο συνδετικός κρίκος ανάμεσα στην παραγωγή και στην κατανάλωση. Βοηθώντας τις εταιρίες να διαφοροποιηθούν, η διαφήμιση τονώνει τον ανταγωνισμό, δημιουργώντας μείωση των τιμών και βελτίωση της ποιότητας, ενώ στηρίζει την ανάπτυξη. Η σύνδεση μεταξύ των ποσοστών επένδυσης στη διαφήμιση και της αύξησης του ΑΕΠ έχει αποδειχθεί σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η διαφήμιση δημιουργεί θέσεις εργασίας. Μέσω της θετικής επίδρασης στην οικονομική ανάπτυξη, η διαφήμιση βοηθά γενικά την απασχόληση. Επιπλέον, η ίδια η διαφημιστική αγορά αποτελεί ένα πολύ μεγάλο εργοδότη.

Τέλος, η διαφήμιση είναι η μόνη πηγή εσόδων για τα ΜΜΕ. Με την εξαίρεση του τύπου και της κρατικής τηλεόρασης, η διαφήμιση είναι ο μοναδικός χρηματοδότης της «βιομηχανίας» των ΜΜΕ και βεβαίως των εργαζομένων σε αυτά. Χωρίς τη διαφήμιση, πολλά από τα μεγάλα ΜΜΕ, όπως τα ξέρουμε σήμερα, συμπεριλαμβανομένου αρκετού περιεχόμενου του διαδικτύου, δεν θα υπήρχαν. Αλλά ακόμη και ο Τύπος, για να αντικαταστήσει τα έσοδά του από τη διαφήμιση θα έπρεπε να υπερδιπλασιάσει την τιμή που πληρώνει ο καταναλωτής.

Έρευνες που έχουν διεξαχθεί για οκτώ ανεπτυγμένες αγορές της Ευρώπης και της Αμερικής, με θέμα τη σημασία της διαφήμισης για την οικονομία, καταδεικνύουν με σαφήνεια ότι οι επενδύσεις στη διαφήμιση που πραγματοποιούν οι εταιρίες στα παραδοσιακά και μη παραδοσιακά μέσα, τονώνουν και προωθούν την κατανάλωση, την καινοτομία, τον ανταγωνισμό. Προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη, τα Κράτη θα πρέπει να ενθαρρύνουν την επένδυση στη διαφήμιση σε όλες της τις μορφές, καθώς αυτό βελτιώνει την παραγωγική αποδοτικότητα κάθε οικονομίας. Οι Κυβερνήσεις που θέλουν να βελτιώσουν την οικονομική ανάπτυξη της χώρας τους, οφείλουν να υιοθετούν ρυθμιστικές πολιτικές που διασφαλίζουν πρόσβαση σε ικανό όγκο «διαφημιστικού χώρου» από το μέγιστο δυνατό αριθμό επιχειρήσεων και υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες ευελιξίας και κόστους. Αυτά ισχύουν για όλες τις χώρες, που επιθυμούν να έχουν ανάπτυξη. Ακριβώς με αυτή τη λογική, οι Ευρωπαϊκές χώρες δεν επιβαρύνουν τη διαφήμιση με άλλο φόρο ή εισφορά πέραν του ΦΠΑ, με απειροελάχιστες εξαιρέσεις, που επιβεβαιώνουν τον κανόνα.

Με τον Νόμο 3863/2010 η πολιτεία έθεσε τα θεμέλια για τη δημιουργία ενός «συστήματος καθολικού, εξορθολογισμένου, δομικά απλουστευμένου, διαφανούς και κοινωνικά δίκαιου», το οποίο θεμελιώνεται στην αρχή της τριμερούς χρηματοδότησης εργαζόμενου, εργοδότη, Κράτους.

Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται η δημιουργία τριών Φορέων: Κύριας Ασφάλισης Μισθωτών, Ελεύθερων Επαγγελματιών και Αγροτών. Στο άρθρο 27 προβλέπεται ότι οι τομείς κύριας ασφάλισης του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων και του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης παραμένουν στους φορείς αυτούς και καταβάλλουν εξ ιδίων πόρων τα ποσά της βασικής σύνταξης στους δικαιούχους. Από τα δύο εξαιρούμενα Ταμεία το ΕΤΑΠ-ΜΜΕ χρηματοδοτείται

κυρίως από το αγγελιόσημο που επιβαρύνει τρίτους, δηλαδή αποκλίνει τελείως από την υπουργική εξαγγελία για τριμερή χρηματοδότηση Επιπλέον, στο άρθρο 37 του Ν/Σ προβλέπεται εξαίρεση από την κρατική χρηματοδότηση «των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, κλάδων συντάξεων και τομέων των οποίων τα έσοδα από κοινωνικούς πόρους ξεπερνούν το 1/3 των ετήσιων εσόδων τους από ασφαλιστικές εισφορές».

Πρόκειται, δηλαδή, για μια διάταξη σαφώς υπέρ των τομέων του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ που πληρούν τη συγκεκριμένη ποσοτική προϋπόθεση, εξαιτίας της επιβάρυνσης του κόστους της διαφήμισης με τον κοινωνικό πόρο του αγγελιοσήμου.

Παρά την εκ βάθρων αναδιαμόρφωση του ασφαλιστικού συστήματος, για όλους τους Έλληνες, παρά την αντισυνταγματικότητα του νομοθετικού πλέγματος που αφορά το αγγελιόσημο στα παραδοσιακά Μέσα, οι συνδικαλιστικές ενώσεις των δημοσιογράφων, όχι μόνο επιμένουν στη διατήρηση του αγγελιοσήμου, αλλά επιπλέον με δικές τους ανακοινώσεις πιέζουν την Κυβέρνηση να επιβάλει την επέκταση του αγγελιοσήμου στο Διαδίκτυο.

Η στάση και διεκδίκησή τους αυτή είναι δικαιολογημένη από την μείωση των εισπράξεων του αγγελιοσήμου τα τελευταία χρόνια, από όλες τις πηγές εισπραχής του είτε αφορούν τον περιοδικό τύπο είτε τους ραδιοφωνικούς σταθμούς είτε τους τηλεοπτικούς σταθμούς, όπως φαίνεται και στους παρακάτω πίνακες:

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΑΓΓΕΛΙΟΣΗΜΟΥ (2008 ΚΑΙ 2011)

	2008		2011		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	%
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ	49.895.502,00	27%	22.319.518,13	24%	-27.575.983,87	-55,27%
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	14.384.109,90	8%	8.276.204,04	9%	-6.707.905,86	-44,77%
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	117.311.830,32	64%	62.586.416,41	67%	-54.725.413,91	-46,65%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ	182.191.442,22	100%	93.182.138,58	100%	-89.009.303,64	-48,85%

Πηγή: ΕΤΑΠ-ΜΜΕ, Υπηρεσία Αγγελιοσήμου, 2012, Επεξεργασία στοιχείων Σαραφίδου Μαρία

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΑΓΓΕΛΙΟΣΗΜΟΥ (2009 ΚΑΙ 2011)

	2009		2011		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	%
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ	39.034.028,81	27%	22.319.518,13	24%	-16.714.510,68	-42,82%
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	12.851.645,50	9%	8.276.204,04	9%	-4.575.441,46	-35,60%
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	90.877.615,74	64%	62.586.416,41	67%	-28.291.199,33	-31,13%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ	142.763.290,05	100%	93.182.138,58	100%	-49.581.151,47	-34,73%

Πηγή: ΕΤΑΠ-ΜΜΕ, Υπηρεσία Αγγελιοσήμου, 2012, Επεξεργασία στοιχείων Σαραφίδου Μαρία

Σύμφωνα με την εισήγηση του Συμβουλίου Ψηφιακής Επικοινωνίας Ελλάδος, η επιβολή αγγελιοσήμου στο Internet θα έχει καταστροφικά αποτελέσματα για την ανάπτυξη του χώρου της ψηφιακής διαφήμισης, αλλά και γενικότερα του χώρου της τεχνολογίας και των νέων μέσων. Συγκεκριμένα:

- Σύμφωνα με τα στοιχεία της αγοράς, η διαφημιστική δαπάνη στο διαδίκτυο υπολογίζεται σε 80 εκ ευρώ για το 2010. Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης τα τελευταία χρόνια είναι της τάξεως του 30%. Είναι φανερό ότι η σχεδιαζόμενη επιβάρυνση του κόστους διαφήμισης με ποσοστό αγγελιοσήμου 20% θα καθλώσει αυτόματα τη μόνη αναπτυσσόμενη περιοχή του κλάδου, αυτή της Ψηφιακής Επικοινωνίας.

- Η ανάπτυξη του Internet στην Ελλάδα και οι όποιες επενδύσεις έχουν γίνει σε online περιεχόμενο και υπηρεσίες έχει δημιουργήσει μια ολόκληρη αγορά που απασχολεί εκατοντάδες άτομα. Κυρίως, νέους επαγγελματίες που ασχολούνται με τις νέες τεχνολογίες. Παράλληλα, πολλοί σπουδαστές έχουν ως όραμα να ασχοληθούν με την τεχνολογία και το Internet και να ξεκινήσουν τη δική τους online επιχείρηση. Η ανάπτυξη αυτού του χώρου είναι άρρηκτα συνδεδεμένη και εξαρτώμενη από την online διαφημιστική δαπάνη ως κύριο έσοδο για τη λειτουργία π.χ. μιας online υπηρεσίας, ενός e-commerce website, ενός blog, ενός ενημερωτικού website. Πιθανή επιβάρυνση της online δαπάνης με αγγελιοσήμο θα συρρικνώσει τις επενδύσεις των διαφημιζομένων.

- Αυτή την περίοδο η οικονομική κρίση περιορίζει τη δυνατότητα των επιχειρήσεων να διαφημιστούν και τα διαφημιστικά κονδύλια μειώνονται συνεχώς. Κατά συνέπεια οι διαφημιστές αναζητούν φρέσκους και φτηνότερους τρόπους επικοινωνίας με το κοινό τους. Η επιβολή αγγελιοσήμου στο internet θα κάνει λιγότερο ελκυστικό το Μέσο και κατά συνέπεια θα περιορίσει ακόμα περισσότερο τις δυνατότητες των επιχειρήσεων να διαφημιστούν με ένα φτηνό τρόπο.

- Η επιβολή αγγελιοσήμου θα οδηγήσει σε αλλοίωση του καταμερισμού και επένδυσης της online δαπάνης και κατεύθυνσής της σε ξένα Μέσα (που έχουν τη δυνατότητα να στοχεύσουν Ελληνικό κοινό π.χ. Yahoo, MSN, Google, CNN, BBC, Eurosport, Facebook, κ.α.). Αυτό θα επηρεάσει άμεσα τα ελληνικά website που ενώ έχουν στόχο να επενδύσουν σε online υπηρεσίες και multimedia περιεχόμενο και κατά συνέπεια να μεγαλώσουν και να προσλάβουν κόσμο, θα δυσκολευτούν να το κάνουν αφού θα απολέσουν πολύ σημαντικά έσοδα.

Συμπερασματικά, η διαφήμιση δεν είναι επαγγελματική λειτουργία αποκομμένη από το σύνολο της οικονομίας, αντίθετα, αποτελεί μοχλό ανάπτυξης της ιδιωτικής οικονομίας, κύριο χρηματοδότη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στα ΜΜΕ και πολλαπλασιαστή δημοσιονομικών εσόδων για τη χώρα.

Η διασφάλιση της δυνατότητας του μέγιστου δυνατού αριθμού επιχειρήσεων να έχουν πρόσβαση στη διαφήμιση είναι στοιχειώδης υποχρέωση της Πολιτείας και

επιβαρύνσεις όπως ο κοινωνικός πόρος του αγγελιοσήμου, επιδεινώνουν την ήδη χαμηλή ανταγωνιστικότητα της ελληνικής αγοράς.

Η επιβάρυνση των διαφημιστικών εταιριών με την υποχρέωση της απόδοσης του αγγελιοσήμου αποτελεί κατάφωρη παραβίαση των συνταγματικών αρχών της οικονομικής ελευθερίας και της αναλογικότητας. Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στο ασφαλιστικό νομοσχέδιο προκειμένου να διατηρηθεί το προβληματικό καθεστώς του αγγελιοσήμου συνιστούν διακριτική μεταχείριση με προνομιακές ασφαλιστικές παροχές ενός επαγγελματικού κλάδου αντίθετα με τα μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της Ελληνικής οικονομίας από τα κράτη-μέλη της ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

Η επαπειλούμενη επέκταση του αγγελιοσήμου στο διαδίκτυο θα έχει καταστροφικά αποτελέσματα για την ψηφιακή ανάπτυξη στη χώρα, ενώ προσκρούει στο Σύνταγμα και στο Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, η ΕΔΕΕ θεωρεί ότι η διαφήμιση στην Ελλάδα, ως οικονομική λειτουργία, η οποία επηρεάζει το σύνολο της ιδιωτικής οικονομίας, οφείλει να αντιμετωπιστεί από το Ελληνικό Κράτος με τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζεται σε όλη την Ευρώπη και καλεί την Κυβέρνηση να επανεκτιμήσει και να ρυθμίσει τα ζητήματα που προκύπτουν από τον εν λόγω κοινωνικό πόρο με γνώμονα το γενικό και δημόσιο συμφέρον και όχι την εξυπηρέτηση συντεχνιακών συμφερόντων.

Ωστόσο, από την μεριά του δημοσιογραφικού κόσμου, η ρύθμιση αυτή αποτελούσε αίτημα εδώ και χρόνια, φαίνεται ότι μπορεί να αποτελέσει μια μικρή τονωτική ένεση στα ασφαλιστικά Ταμεία των εργαζομένων στα ΜΜΕ, δεδομένου ότι παραμένουν μεν ανεξάρτητα, όμως χωρίς την εγγύηση του κράτους και με μοναδικούς πόρους τις εισφορές των εργαζομένων και το αγγελιόσημο. Με την ζητούμενη ρύθμιση "Ασφάλιση συντακτών ηλεκτρονικών εφημερίδων" θα ενοποιηθεί το δημοσιογραφικό επάγγελμα, καθώς αναγνωρίζεται ως δημοσιογραφική εργασία αυτή που γίνεται σε επαγγελματικά οργανωμένες ιστοσελίδες, με ροή ειδήσεων και πρωτότυπη ειδησεογραφική ύλη. Επίσης, αναγνωρίζονται οι διαδικτυακές ιστοσελίδες ως Μέσα Επικοινωνίας που λειτουργούν με τα δικά τους ειδικά χαρακτηριστικά, παράλληλα με τα παραδοσιακά μέσα: τηλεόραση, ραδιόφωνο, Τύπο. Η απουσία της ρύθμισης αυτής μέχρι σήμερα, δημιουργεί διάφορες στρεβλώσεις στην αγορά της διαφήμισης: (α) ευνοεί την ιντερνετική διαφήμιση σε βάρος της διαφήμισης στα παραδοσιακά ΜΜΕ, τα οποία επιβαρύνονται με αγγελιόσημο ενώ (β) έχει παρατηρηθεί πολύ συχνά το φαινόμενο εκδότες που διατηρούσαν ενημερωτικά sites από κοινού με ραδιοφωνικούς σταθμούς,

περιοδικά ή εφημερίδες να τιμολογούν στα sites και να προβάλλουν πχ στα περιοδικά, προκειμένου να αποφύγουν το τέλος του αγγελιοσήμου. Ως ενημερωτικές ιστοσελίδες που θα υποχρεούνται σε καταβολή αγγελιοσήμου 21,5% ορίζονται:

- οι ιστοσελίδες των ημερήσιων εφημερίδων Αθήνας και Θεσσαλονίκης, καθώς και
- όσες παρέχουν πρωτογενές περιεχόμενο ενημερωτικού χαρακτήρα σε καθημερινή βάση και με συνεχή ροή και περιλαμβάνει ειδήσεις, άρθρα, σχόλια, συνεντεύξεις και συζητήσεις.

Επίσης, θα πρέπει να προβλεφθεί η ασφάλιση του προσωπικού (δημοσιογράφοι και οι άλλοι εργαζόμενοι) των ειδησεογραφικών sites που εδρεύουν στην Ελλάδα στο ταμείο των δημοσιογράφων (ΕΤΑΠ- ΜΜΕ, λογαριασμός ΤΣΠΕΑΘ). Για τους εργαζόμενους στα ενημερωτικά sites θα εφαρμόζονται υποχρεωτικά οι Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας ΕΣΗΕΑ – ΕΙΗΕΑ και ΕΠΗΕΑ – ΕΙΗΕΑ. Οι δημοσιογράφοι στα ενημερωτικά sites θα έχουν δικαίωμα να γίνουν μέλη της ΕΣΗΕΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΤΥΠΟΥ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ

Μέχρι σήμερα, διανύοντας την εποχή της κρίσης, ο κοινωνικός πόρος, το αγγελιόσημο, λόγω του ύψους του ως ποσοστού επιβάρυνσης και του όγκου του σε απόλυτα οικονομικά μεγέθη, έδωσε τη δυνατότητα στη συγκεκριμένη κατηγορία ασφαλισμένων να απολαμβάνει υψηλότερων παροχών κοινωνικής ασφάλισης και επιπλέον προνομίων σε σύγκριση με το μέσο Έλληνα. Επίσης, υποκατέστησε σε σημαντικό βαθμό τις ασφαλιστικές εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών, καθώς και τη συμμετοχή του κράτους στο ΕΤΑΠ-ΜΜΕ, αντίθετα με άλλους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης. Ποσοστά του αγγελιοσήμου χρηματοδότησαν και συνεχίζουν να χρηματοδοτούν, αδικαιολόγητα, σωματειακού χαρακτήρα ιδιωτικά ταμεία και συνδικαλιστικού χαρακτήρα ιδιωτικές επαγγελματικές ενώσεις δημοσιογράφων και εργαζομένων στα ΜΜΕ, όπως η ΕΣΗΕΑ, περιφερειακές Ενώσεις Δημοσιογράφων, η Ένωση Ανταποκριτών Ξένου Τύπου και άλλες. Ενδεικτικά και σύμφωνα με στοιχεία του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης- Περίθαλψης (ΕΔΟΕΑΠ), το 2006 δόθηκαν 2,4 εκ ευρώ στην ΕΣΗΕΑ, την ΕΣΗΕΜΘ, την ΕΠΗΕΑ και την ΕΠΗΕΘ (Ενώσεις Συντακτών και Ενώσεις Προσωπικού Εφημερίδων ανά την Ελλάδα), ενώ το 2007 το αντίστοιχο ποσό ανήλθε σε 3 εκ. ευρώ. Εδώ, θα πρέπει να αναφερθούμε στην ίδρυση του ΕΔΟΕΑΠ, το 1968, ένα από τα τέσσερα αυτοδιαχειριζόμενα Ταμεία στον ελλαδικό χώρο, με εξαιρετικές παροχές περίθαλψης και επικούρησης για τα μέλη του. Η ποιότητα και το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών μπορούν να συγκριθούν με αυτές «ιδιωτικής ασφαλιστικής εταιρείας».

Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια του χρόνου είχαν δημιουργηθεί και εδραιωθεί στο χώρο, ισχυρά σωματεία και ενώσεις. Η ισχύς και η δύναμή τους προήλθε από τα μέλη αυτών των σωματείων και την επικοινωνιακή τους ικανότητα καθώς και την οικονομική τους ευρωστία. Αυτή, φυσικά αναπτύχθηκε και διογκώθηκε με την διαρκή ανάπτυξη όλων των Μ.Μ.Ε. και την άνθηση και ευημερία που αυτά γνώρισαν την τελευταία εικοσαετία.

Όσον αφορά τα υπόλοιπα Ταμεία, πριν την ενοποίηση αυτά από την ίδρυσή τους είχαν συστήσει κλάδους Περίθαλψης, Πρόνοιας, Επικούρησης, Δώρου και Ανεργίας με υψηλό επίπεδο παροχών επίσης και γενικότερη ευελιξία και ελαστικότητα στην απονομή τους. Με τον Ν. 3655/2008 τον νόμο της ενοποίησης, συστάθηκε Ενιαίος Κανονισμός

Περίθαλψης που προήλθε από την ένωση των επιμέρους κλάδων υγείας με υψηλές παροχές, δική του Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή, για κρίση θεμάτων υγειονομικής περίθαλψης και αναπηρίας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι συνεχίζει να υφίσταται κλίμα φιλικό για τους ασφαλισμένους και υψηλό επίπεδο εξυπηρέτησης. Η χορήγηση των παροχών και των επιδομάτων πάσης φύσεως διενεργείται χωρίς κριτήρια επιλεξιμότητας, ούτε εισοδηματικά, φορολογικά ή κοινωνικά κριτήρια. Δεν υπήρχε η αναγκαιότητα δημιουργίας και χρησιμοποίησης Ελεγκτικού Μηχανισμού γιατί οι κλάδοι και τα ανάλογα Ταμεία ήταν πλεονασματικά και σε καλή οικονομική κατάσταση με εξασφαλισμένη βιωσιμότητα τουλάχιστον 30ετίας απ' ό,τι προέκυπτε από τις αναλογιστικές μελέτες που είχαν διεξαχθεί.

Με την είσοδο της χώρας στην κρίση όλα μεταβλήθηκαν. Σε πλήρες οικονομικό αδιέξοδο, οδηγήθηκαν κάποια ασφαλιστικά Ταμεία και κάποια θα οδηγηθούν εξαιτίας του κούρεματος των ελληνικών ομολόγων αλλά και της οικονομικής κρίσης, που θα έχει ως αποτέλεσμα την περαιτέρω μείωση των ετήσιων εσόδων του ασφαλιστικού συστήματος. Όσον αφορά, το ΕΤΑΠ-ΜΜΕ, η απομείωση της περιουσίας του κατά 1 δις. Ευρώ μετά το κούρεμα των ομολόγων, η ισοπέδωση των τιμών των τραπεζικών κυρίως μετοχών που απαρτίζουν το χαρτοφυλάκιο του, καθώς και η έλλειψη αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας αλλά και η συνεχής μείωση των εισροών από εισφορές, εξαιτίας της υψηλής ανεργίας και της μείωσης των μισθών, σφίγγουν τη θηλιά γύρω από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και καθιστούν πλέον αναπόφευκτη τη λήψη νέων μέτρων και την εκ νέου περικοπή και εξορθολογισμό των παροχών, συντάξεων και περίθαλψης.

Η οικονομική θέση στην οποία έχει περιέλθει το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης είναι εξαιρετικά δεινή και οι ανακοινώσεις της κυβέρνησης για ενίσχυση των ταμείων με μέρος των κεφαλαίων που θα εξοικονομηθούν από τη μείωση του κόστους δανεισμού καθώς και οι υποσχέσεις περί διάθεσης ακινήτων του δημοσίου, δεν φαίνεται να επαρκούν. Ως εκ τούτου τα νέα μέτρα θεωρούνται η πιθανότερη εξέλιξη, ενώ εκτιμάται ότι για να καταστεί βιώσιμο το σύστημα θα πρέπει σε ένα βάθος δεκαετίας οι παροχές να μειωθούν αντίστοιχα με το κούρεμα των αποθεματικών των ταμείων.

Εξάλλου, η μεγάλη απώλεια για το ασφαλιστικό σύστημα δεν προέρχεται ούτε από το κούρεμα ούτε από τη μείωση των αποδόσεων των τίτλων του δημοσίου. Το μεγάλο πρόβλημα είναι η ύφεση και κατ' επέκταση η κατακόρυφη αύξηση της ανεργίας και η μείωση των μισθών σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Εκτιμάται ότι μετά το κούρεμα των ομολόγων και ώσπου να ολοκληρωθεί η διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών η ύφεση θα ενταθεί, η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων θα γίνει

δυσκολότερη, με αποτέλεσμα την περαιτέρω μείωση των μισθών, την ύπαρξη νέου γύρου απολύσεων και την κατακόρυφη αύξηση της ανεργίας. Αυτό θα σημάνει περαιτέρω μείωση εσόδων των ασφαλιστικών ταμείων. Το ταμείο θα υποχρεωθεί να συρρικνώσει τις παροχές του, ενώ έχει αποφασιστεί και αναμένεται το επόμενο διάστημα η αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών τόσο για την κύρια όσο και για την επικουρική ασφάλιση.

Όσον αφορά την ανεργία στο χώρο των ΜΜΕ, η οποία έχει αυξηθεί σε επίπεδα πρωτόγνωρα, πέρα από την αύξηση χορήγησης επιδομάτων που προκαλεί, έχει άμεση επίδραση και στο ύψος των εισφορών, οι οποίες μειώνονται δραματικά και ανατρέπεται δραματικά η σχέση εργαζόμενου προς συνταξιούχο.

Αν και σ' αυτόν το χώρο υπάρχει η ιδιαιτερότητα του ποσοστού επί της κυκλοφορίας που έχει παίξει πολύ σημαντικό ρόλο στο σύνολο των εισροών προς αυτά τα Ταμεία, γι' αυτό και υπήρχε και τάση αusterοποίησης των όρων ασφάλισης. Αυτό και επέτεινε την έννοια του κλειστού επαγγέλματος, όσο λιγότεροι τόσο καλύτερα, τόσο περισσότερα, κομμάτια απ' την πίτα του Ταμείου και των παροχών. Έτσι, φτάσαμε στην δημιουργία μελών ενός κλαμπ, μιας κλίκας που απολάμβανε υψηλού επιπέδου παροχές.

Για την απονομή αυτών των παροχών ήταν υποχρεωτική η εγγραφή στις αντίστοιχες ενώσεις-σωματεία προκειμένου να προχωρήσει και να ολοκληρωθεί η ασφάλιση σ' αυτά τα Ταμεία. Αυτό προκύπτει και από τις καταστατικές τους διατάξεις.

Ως προς την ύφεση, αυτή πλέον αφορά όλο τον χώρο των ΜΜΕ. Οι ιδιοκτήτες των μέσων προτιμούν σαφώς να περιορίσουν έως να διαλύσουν τις εκδοτικές επιχειρήσεις τους ενισχύοντας ή στηρίζοντας άλλους επιχειρηματικούς τομείς για οικονομικούς, φορολογικούς και πολιτικούς λόγους.

Εξάλλου, η μείωση της κυκλοφορίας των εντύπων καθώς και ο σημαντικός περιορισμός της διαφημιστικής δαπάνης σημαίνουν σαφέστατα μείωση των εσόδων του Ταμείου. Υπάρχει, βαθιά επίδραση στον χώρο των Μ.Μ.Ε. από την διάχυτη οικονομική δυσπραγία. Αυξάνεται με ραγδαίο ρυθμό η ανεργία σε όλο τον κλάδο του τύπου (από τους συντάκτες μέχρι τους εφημεριδοπώλες). Με την απελευθέρωση των κλειστών επαγγελμάτων –και αυτό αφορά τους εφημεριδοπώλες– ουσιαστικά υπέστη σοβαρό πλήγμα ο τελευταίος κρίκος της αλυσίδας, αυτός που αφορά την διανομή του τύπου, με αποτέλεσμα οι κλυδωνισμοί να φτάσουν σε όλους και ουσιαστικά όλο το κύκλωμα να κλονιστεί. Σαν αποτέλεσμα, η λανθασμένη και ελλιπής διανομή επέτεινε ακόμη περισσότερο την μείωση της κυκλοφορίας. Παρουσιάστηκαν ανατροπές σε όλο το κύκλωμα διακίνησης του τύπου με σοβαρές οικονομικές συνέπειες.

Επισημαίνεται, φυσικά η μείωση της αγοραστικής δύναμης του κοινωνικού συνόλου, καθώς και η εισβολή του Internet στη ζωή μας, με blog, συνεχή ενημέρωση, ειδήσεις, αμεσότητα στην «είδηση». Υπάρχει, πλέον διάχυτη άμεση πληροφόρηση, πολλές φορές διαδραστική επικοινωνία μέσω «μέσων κοινωνικής δικτύωσης». Οι ειδήσεις τρέχουν!!! Ο καθένας μπορεί με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και από το χώρο εργασίας του να ενημερωθεί.

Επομένως, για να υπάρξει συνέχεια και μέλλον στον χώρο πρέπει να μείνουν αυτοί που αξίζουν πραγματικά και όχι τα οποιαδήποτε - κάθε μορφής έντυπα και μέσα, χωρίς στόχους ή με μοναδικό στόχο αυτόν της παραπληροφόρησης, υπηρετώντας μόνο το κέρδος και την εξυπηρέτηση, κάλυψη άλλων συμφερόντων.

- « Ο Τύπος» πρέπει να αλλάξει μορφή και στόχους, να προσφέρει αντικειμενικότητα, αλήθειες, αξίους συνεργάτες-συντάκτες με τον δικό τους τρόπο σκέψης και γραφής.
- Πρέπει να επαναπροσδιοριστούν οι στόχοι, να αναμορφωθούν και να αλλάξουν «δεδομένα» και «κέρδη αγώνων», «προνόμια» του παρελθόντος που κερδήθηκαν-αποκτήθηκαν λόγω της ισχύος των συνδικάτων όλου του χώρου.
- Πρέπει να εναρμονιστεί ο χώρος με τα νέα κοινωνικό-οικονομικά κριτήρια, δεδομένα, στο νέο-επαναπροσδιορισμένο-πολιτικό-οικονομικό περιβάλλον της Ευρώπης, στοχεύοντας στην εξοικονόμηση πόρων με στόχο πάντα την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του συστήματος χωρίς την αποκοπή από το ευρωπαϊκό περιβάλλον.
- Να γίνουν αναλογιστικές μελέτες, να βγούμε από τον μικρόκοσμο μας, να ζυγίσουμε, να μελετήσουμε τα ευρωπαϊκά και παγκόσμια δεδομένα, να έχουμε την δύναμη να έρθουμε αντιμέτωποι με την πραγματικότητα, την αλήθεια, να μην φοβηθούμε την διαφωνία, την σύγκρουση, την χάραξη νέας πορείας και ίσως το ξεκίνημα νέων αγώνων.

Πρέπει να δούμε την κρίση σαν ευκαιρία εξορθολογισμού, επαναχάραξης πολιτικής, επαναπροσδιορισμού στόχων. Να φροντίσουμε για την διασφάλιση του κοινωνικού κράτους που είχαμε «κατακτήσει» και που προφανώς δεν του βάλουμε τις κατάλληλες βάσεις, δεν το στηρίξαμε στις κατάλληλες υποδομές, το εκμεταλλευτήκαμε, το θεωρήσαμε δεδομένο και αυτονόητο, το απομυζήσαμε ο καθένας με τον τρόπο του και όχι μόνο κάνοντας κατάχρηση των παροχών του, αλλά και εισφοροδιαφεύγοντας και φοροδιαφεύγοντας είτε εμείς οι ίδιοι είτε γίναμε μάρτυρες άλλων που το έπραξαν, επιλέγοντας άσχετους πολιτικούς που έπραξαν-χάραξαν πολιτικές σε λάθος δρόμους με στόχο αυστηρά και μόνο την εξυπηρέτηση του ατομικού συμφέροντος, την διασφάλιση των κεκτημένων, δειλούς και ανίκανους να λάβουν εγκαίρως μέτρα διασφάλισης του

υπάρχοντος κοινωνικού συστήματος. Να θέσουμε ως στόχους την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας αυτού του κοινωνικού κράτους, να δώσουμε τις σωστές κατευθύνσεις προς τις ασθενείς κοινωνικές ομάδες, σ' αυτούς που έχουν πραγματικά ανάγκη. Να προσπαθήσουμε να υπερασπιστούμε τα κεκτημένα με εξορθολογισμό των τρόπων χορήγησης χρησιμοποιώντας τους ελεγκτικούς μηχανισμούς, τις ασφαλιστικές δικλείδες του συστήματος αγνοώντας εξυπηρετήσεις συντεχνιακών και προσωπικών συμφερόντων και επιδιώξεων.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΝ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στην παρούσα εργασία παρουσιάσαμε το Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Μ.Μ.Ε. πριν και μετά την εφαρμογή του Νόμου 3655/2008, μέσα από μια γενικότερη ανάλυση του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας από τα πρώτα χρόνια δημιουργίας του και επικεντρωθήκαμε στην ανάλυση και προσφορά του κοινωνικού πόρου που ονομάζεται αγγελιόσημο.

Η σύγχρονη οικονομική κρίση, επιβαρύνει το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης με ένα πλέγμα δυσμενών εξωτερικών και εσωτερικών παραγόντων³³. Αυτοί οι παράγοντες σε συνδυασμό με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα, δηλαδή την πολυδιάσπαση, τη γραφειοκρατική διοικητική οργάνωση, την έλλειψη αυτοτέλειας, την υψηλή εισφοροδιαφυγή, τις ανισότητες παροχών και πόρων, την άσκηση προνοιακής πολιτικής από πλευράς κράτους μέσω των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και την επιδότηση του κόστους λειτουργίας των επιχειρήσεων μέσω της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών χωρίς την ανάλογη χρηματοδότηση, καθώς και την απώλεια των κεφαλαιοποιητικών στοιχείων του συστήματος λόγω της μη αξιοποίησης των αποθεματικών τους και τη διαχείρισή τους με μη αποδοτικούς όρους έχουν κάνει εμφανέστερη και οξύτερη την κρίση.

Μέχρι σήμερα οι όποιες προσπάθειες εύρεσης λύσης, συμπεριλαμβανομένης και της σημαντικής μεταρρύθμισης που έγινε με τον Νόμο 3655/2008, ήταν αποσπασματικές και διαχειριστικές της κρίσης, χωρίς να έχουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, δίνοντας απλώς κάποιες προσωρινές διεξόδους στο οικονομικό ισοζύγιο συγκρατώντας τα ολοένα και αυξανόμενα ελλείματα των φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης. Ο άξονας που κινήθηκαν ήταν αυτός των παραμετρικών μεταρρυθμίσεων, της μείωσης των δαπανών και της αύξησης των εσόδων χωρίς να αντιμετωπίζουν τα βασικά αίτια της κρίσης, χωρίς να διερευνήσουν πιθανές εναλλακτικές πολιτικές και χωρίς να αντιμετωπίσουν τα δομικά αίτια αυτής της κρίσης.

---

³³ Μ. Θεοδωρουλάκης, (Διδακτορική Διατριβή) Οι εξωτερικοί παράγοντες της κρίσης της Κοινωνικής Ασφάλισης, οι επιδράσεις τους και οι εναλλακτικές πολιτικές αντιμετώπισής τους, Αθήνα 2008. « Οι εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη λειτουργία και του Ελληνικού Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης εντοπίζονται στη δημογραφική γήρανση, στην αλλαγή της δομής της παραγωγής και της απασχόλησης, στη μείωση των πόρων χρηματοδότησης λόγω της οικονομικής ύφεσης των τελευταίων 35 ετών και στην αλλαγή στις λειτουργίες του κράτους και της οργάνωσής του στο πλαίσιο των σύγχρονων κοινωνικοπολιτικών αντιλήψεων. Οι εσωτερικοί παράγοντες είναι η πολυδιάσπαση και ο κατακερματισμός των φορέων, η ανισότητα παροχών και πόρων, το χαμηλό επίπεδο παροχών και η μη διαχειριστική αυτοτέλεια των πόρων, της διοίκησης και της λειτουργίας των ασφαλιστικών οργανισμών».

Όσον αφορά το ΕΤΑΠ-ΜΜΕ, με την εφαρμογή του Νόμου 3655/2008, η ενοποίηση που πραγματοποιήθηκε χωρίς προηγουμένως να έχουν διεξαχθεί οικονομικο-τεχνικές μελέτες, οδήγησε στη διαπίστωση ευθύς αμέσως διαρθρωτικών αδυναμιών του συστήματος. Αν και τα επιμέρους Ταμεία που αποτέλεσαν το ΕΤΑΠ-ΜΜΕ ήταν υγιή και εύρωστα και ουσιαστικά δεν συνέτρεχε λόγος, διοικητικής και μόνο επί της ουσίας, ενοποίησής τους, το νέο πλαίσιο λειτουργίας που τέθηκε, πέρα από την αναστάτωση που προκάλεσε, δεν συνέβαλε ούτε στην περικοπή διοικητικών δαπανών ούτε στην εξοικονόμηση πόρων ούτε στην ενιαία άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

Αρκεί να επισημανθεί η μίσθωση πενταόροφου κτιρίου για την κάλυψη αναγκών συστέγασης των υπηρεσιών αφήνοντας κενά και αναξιοποίητα, εδώ και τέσσερα χρόνια, τα ιδιόκτητα κτίρια γραφείων όπου στεγαζόταν το κάθε Ταμείο. Επίσης, η σύσταση και στελέχωση των νέων Τμημάτων και Υπηρεσιών επηρέασε σαφώς αρνητικά το νέο πλαίσιο λειτουργίας του Ταμείου. Συστάθηκαν Διευθύνσεις και Τμήματα τα οποία τότε δεν στελεχώθηκαν από τους κατάλληλους υπαλλήλους με εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες και αν ακόμη υπο-λειτουργήσαν με την προβλεπόμενη πλέον διοικητική αναδιοργάνωση και την μείωση του προσωπικού που αυτή θα επιφέρει, θα πάνσουν να υφίστανται.

Στα πλαίσια μείωσης των διοικητικών δαπανών από την μείωση του αριθμού των Διοικητικών Συμβουλίων είναι ασήμαντη η οικονομική διαφορά αν υπολογίσουμε τον επανακαθορισμό της αμοιβής του Προέδρου του Δ.Σ.. Αντικειμενικά, τα μέτρα αυτά εξοικονόμησης πόρων και εξορθολογισμού των δαπανών δεν επηρεάζουν την βιωσιμότητα ενός ασφαλιστικού οργανισμού.

Ως προς την άσκηση και εφαρμογή ενιαίας κοινωνικής πολιτικής, στα πλαίσια λειτουργίας ενός Ταμείου σαν αυτό, αυτή αποδείχθηκε ουσιαστικά αλλά και πρακτικά εξαιρετικά δύσκολη έως ανεφάρμοστη. Επισημάνθηκε και έγινε σαφές στην παρούσα εργασία η σημαντική ισχύς και δύναμη των επαγγελματικών σωματείων που εκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο, οι ασφαλισμένοι που τα απαρτίζουν και η σχέση τους με τα κέντρα εξουσίας και αποφάσεων.

Ωστόσο, θα πρέπει να επισημάνουμε την σημαντική συνδρομή του κοινωνικού πόρου-αγγελιοσήμου στην δημιουργία του αναφερόμενου εύρωστου και υγιούς Ταμείου και φυσικά στην διασφάλιση αυτού για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας αν αυτή δεν συνεχίσει να δέχεται πλήγματα όπως αυτό της απομείωσης των αποθεματικών.

ΠΗΓΕΣ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΠΗΓΕΣ:

Α΄ Νόμοι-Συντάγματα

Νόμος 4434/1929

Εισηγητική Έκθεση του Ν.5733/1932

Νόμος 6071/1934

Εισηγητική Έκθεση του Ν.6928/1934

Β.Διάταγμα 12/23.2.1937

Νόμος 2176/1940

Εισηγητική Έκθεση του Ν.4169/1961

Το Σύνταγμα της Ελλάδος, 1974, άρθρο 22, παρ.4

Νόμος 2079/1992

Νόμος 2328/1995

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Αιτιολογική Έκθεση Σχεδίου Νόμου, Αθήνα, 2008

Β΄ Εφημερίδες-Περιοδικά

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, Νόμος 3655/3-4-2008, Φύλλο 58, Τεύχος Α΄

Περιοδικό Ασφαλισμένος

Γ΄ Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις

www.etapmme.gov.gr

www.taisyf.gr

www.edee.gr

2. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ζουμπουλάκης Μ., Θεσμοί και μεταβολές στην ελληνική οικονομία, Αθήνα (Εκδ.Πατάκη), 2008, σελ.28-31

Θεοδωρουλάκης Μ., (Διδακτορική διατριβή) Οι εξωτερικοί παράγοντες της κρίσης της Κοινωνικής Ασφάλισης, οι επιδράσεις τους και οι εναλλακτικές πολιτικές αντιμετώπισής τους, Αθήνα 2008

Καρακώστας Ι., Τσεβάς Α., Η Νομοθεσία των Μ.Μ.Ε., Αθήνα-Κομοτηνή, (Εκδ.Σάκκουλα) 2003

Κοντιάδης Ξενοφών, Συνταγματικές εγγυήσεις και θεσμική οργάνωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλειας, Αθήνα-Κομοτηνή (Εκδόσεις Σάκκουλα) 2004

Παπαρηγοπούλου-Πεχλιβανίδη Πατρίνα (Επιμέλεια), Ο νέος ασφαλιστικός Νόμος, Ν.3655/2008 (ΦΕΚΑ 58/3.4.2008), Αθήνα (Νομική Βιβλιοθήκη) 2008

Πετρούλας Π., Ρομπόλης Σ., Ξυδέας Ε., Χλέτσος Μ., Η κοινωνική Ασφάλιση στην Ελλάδα, η περίπτωση του ΙΚΑ, Αθήνα (ΙΝΕ ΓΣΕΕ) 1993

Προβόπουλος, Κοινωνική Ασφάλιση, Αθήνα (ΙΟΒΕ) 1987

Ρομπόλης Σ., Η μετανάστευση από και προς την Ελλάδα, Αθήνα (Εκδ. Επίκεντρο) 2007

Σακελλαρόπουλος Θ., Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική, 1993

Στεργίου Α., Σακελλαρόπουλος Θ., Η Ασφαλιστική Μεταρρύθμιση, Αθήνα (Εκδ. Διόνικος) 2010

Τήνιος Π., Κοινωνία, Οικονομία, Συντάξεις. Κρυμμένος Θησαυρός, Αθήνα (Εκδ. Παπαζήση) 2001

Τσαλίκης Γ., Η θεμελίωση της Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα, Αθήνα, (Εκδ. Παπαζήση) 2008

Χλέτσος Μ., Κοινωνική Ασφάλιση, Μετασχηματισμός ή αντικατάσταση, Αθήνα (Περιοδικό Ουτοπία, τευχ.31) 1998